

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den stigende opmærksomhed omkring menneskets påvirkning af jordens klima og miljø og ikke mindst den globale opvarmning har skabt øget fokus på mulighederne for udnyttelse af forureningsfrie energiresourcer.

Som led i Grønlands Selvstyres bestræbelser på at mindske afhængigheden af importeret olie og benzin og udnyttelse af egne energiresourcer har Nukissiorfiit allerede tre og snart et yderligere vandkraftanlæg i drift til forsyning med elektricitet og varme af nærliggende byer. I 2007 udgjorde energi fra vandkraft 42 % af Nukissiorfiits samlede produktion af el og varme. Med ibrugtagningen af de to næste vandkraftanlæg vil denne andel stige.

Der har i de senere år været et stigende fokus på at udnytte vores naturressourcer til erhvervsudvikling med henblik på at skabe en selv bærende økonomi. Der er tidligere skabt rammer for forundersøgelse og udnyttelse af råstoffer. På tilsvarende vis skal dette lovforslag skabe rammer for udvikling af industri baseret på vandkraftressourcer til gavn for borgerne og samfundsøkonomien.

Naalakkersuisut har på denne baggrund udarbejdet forslag til inatsisartutlov om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Med forslaget skabes rammerne for en kommerciel udnyttelse af Grønlands forureningsfrie energiresourcer, åbning for eksterne investeringer og etablering af nye erhvervsformer på et bæredygtigt grundlag.

Med forslaget er Grønlands Selvstyres langsigtede rådighed over vandkraftressourcerne og vandkraftanlæggene samtidig sikret gennem tidsbegrænsede tilladelser og vederlagsfri overdragelse (hjemfald) af vandkraftanlæg til Grønlands Selvstyre.

2. Forslagets hovedpunkter

2.1 Rammelov

Udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi stiller krav om betydelige investeringer samt viden om anlæg og drift af vandkraftanlæg.

Der forventes en betydelig teknologisk udvikling indenfor mulighederne for udnyttelse af vandkraft til produktion af energi såvel som mulighederne for lagring og transport af energi. Vilkårene for udnyttelse af vandkraft til produktion af energi skal derfor kunne udvikles dynamisk over tid i takt med, at ændrede markeds- og omkostningsforhold m.v. gør udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi mere eller mindre kommercielt attraktiv.

Lovforslaget er derfor udarbejdet som en rammelovgivning. Der er behov for løbende justeringer af samspillet mellem virksomhed i henhold til tilladelse efter nærværende forslag og samfundet. Dertil kommer, at det ikke vil være muligt at regulere alle forhold i en lov.

Lovforslaget giver således mulighed for udformning af tilladelser, som inden for lovforslagets rammer vil kunne indeholde langt mere detaljerede bestemmelser, og som vil muliggøre, at der foretages tilpasninger til specielle eller ændrede forhold. De konkrete tilladelser vil således skulle udformes, forhandles og meddeles inden for lovforslagets rammer og vil indeholde vilkår, som er tilpasset det konkrete projekt og det tidspunkt, hvor tilladelsen meddeles.

Lovforslaget omfatter vandkraftpotentialer på mere end 1 megawatt. Et vandkraftanlæg med en kapacitet på 1 MW vil teoretisk kunne producere 8.760 megawatttimer/år (MWh) svarende til ca. 1.500 - 2.000 husstandes normale årlige elforbrug ekskl. varme.

2.2 Gældende ret på området

Kompetencen til at meddele tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer, blandt andet til produktion af energi, var til og med 31. december 1993 reguleret i lov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland.

Ved lov nr. 1074 af 22. december 1993 om ændring af lov om mineralske råstoffer for Grønland m.v. (råstofloven) med flere love (lov for Grønland om vandkraftressourcer) gennemførtes en række ændringer som følge af, at kompetencen til at meddele tilladelser til vandkraftaktiviteter og myndighedsbehandlingen heraf udgik af råstofordningen og overgik med lov for Grønland nr. 1075 af 22. december 1993 om vandkraftressourcer til Grønlands Selvstyre. Dette lovforslag er udarbejdet i medfør af denne lov.

Tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi er i dag reguleret i landstingsforordning nr. 14 af 6. november 1997 om energiforsyning.

Landstingsforordning om energiforsyning fastslår i § 9, stk. 1, at opførelse af nye anlæg og væsentlige ændringer af bestående anlæg i alt væsentligt skal godkendes af Naalakkersuisut. Kravet om Naalakkersuisuts godkendelse omfatter

produktionsanlæg m.v. for elektricitet og fjernvarme, herunder anlæg, der anvender vedvarende energi, og varmecentraler over 0,25 MW varmeeffekt og ledningsanlæg m.v. til transmission og distribution af elektricitet, fjernvarme og brændbare gasarter.

Naalakkersuisuts godkendelse af vandkraftanlæg omfatter en tilladelse til at udnytte pågældende vandressource med vilkår om faunapassage, fredningsmæssige forhold og forholdet til nærliggende områder.

Bestemmelserne om vandkraftanlæg i landstingsforordning om energiforsyning gælder fortsat for mindre vandkraftressourcer, mens tilladelse til udnyttelse af større vandkraftressourcer med et potentiale over 1 megawatt, er omfattet af forslaget.

Tilladelse til udnyttelse af mindre vandkraftressourcer til forsyning af f.eks. landbrugsbedrifter, fåreholdersteder eller bygder vil også fremover skulle myndighedsbehandles i henhold til landstingsforordning om energiforsyning.

Der er hidtil givet fire tilladelser til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi.

Det drejer sig om Nuuk (Buksefjorden): Værket er på oprindeligt 30 MW, der i 2008 blev udvidet til 45 MW. Tilladelsen er i sin tid meddelt i henhold til lov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland. Værket blev taget i brug i 1993.

De følgende tilladelser er givet i henhold til landstingslov om energiforsyning:

Tasiilaq. Værket er på 1,2 MW og er taget i brug i 2005.

Qaqortoq-Narsaq (Qorlortorsuaq). Værket er på 7,2 MW og forventes overdraget i 2009.

Sisimiut. Værket bliver på 16,8 MW og forventes taget i brug i 2010.

2.3 One door princippet

Med henblik på at sikre ansøgere en hurtig, smidig og koordineret sagsbehandling, er det hensigten at tilrettelægge myndighedsbehandlingen efter det såkaldte one door princip. One door princippet indebærer, at ansøgere kun skal henvende sig til én myndighed, som herefter koordinerer den samlede myndighedsbehandling af de ønskede aktiviteter.

Efter den koordinerende forvaltningsmyndighed har modtaget en ansøgning, skal myndigheden sørge for, at alle andre relevante myndigheder under Grønlands Selvstyre får sagen til behandling efter de regelsæt, som er gældende for de pågældende forvaltningsområder. Afgørelserne, som de øvrige relevante myndigheder træffer, meddeles til den koordinerende forvaltningsmyndighed til videre foranstaltning. Ansøgere af tilladelser eller godkendelser efter dette lovforslag får herefter et samlet svar fra den koordinerende forvaltningsmyndighed.

Ansøgninger om forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer vil f.eks. kræve arealtildeling samt miljømæssige godkendelser. Den koordinerende forvaltningsmyndighed vil i dette tilfælde skulle sørge for, at de ansvarlige myndigheder i henseende til tildeling af arealer samt miljømæssige krav modtager, behandler og træffer afgørelser.

Fra one door princippet i denne lovgivnings forstand undtages ansøgninger om forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi i forbindelse med udnyttelse af mineralske råstoffer. Baggrunden herfor er, at lov om mineralske råstoffer i Grønland (råstofloven) opererer med et lignende one door princip. Råstofloven foreskriver, at myndighedsbehandling på råstofområdet foretages som en samlet, integreret myndighedsbehandling, hvor især miljømæssige, tekniske, sikkerhedsmæssige og ressourcemæssige hensyn indgår i en helhed. Da disse krav ikke nødvendigvis er ens for så vidt angår udnyttelse af vandkraftressourcer og udnyttelse af mineralske råstoffer, fastslår lovforslaget, at ansøgninger til selve vandkraftressourcen behandles efter denne inatsisartutlov, mens den resterende myndighedsbehandling skal ske efter råstofloven.

2.4 Ejerskabsforhold

Tilladelse til udnyttelse vil kunne gives til alle former for ejerskabsmodeller i aktie- eller anpartsselskabsform eller lignende selskabsform samt nettostyrede virksomheder. Tilladelse vil ikke kunne tildeles interessentskaber eller kommanditselskaber.

Lovforslaget vil også gælde, hvor Selvstyret eller et af Selvstyret helt eller delvis ejet selskab er ejer eller medejer af det selskab, der søger tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse.

Endvidere er det en forudsætning, at selskaberne eller den nettostyrede virksomhed skal have hjemsted i Grønland.

Formålet med afgrænsningen af selskabsformer og hjemsted er begrundet i, at selskabsskat og indkomstskat skal betales i Grønland. Selskabet skal således være oprettet i overensstemmelse med landstingslov om næringsvirksomhed i Grønland forinden tilladelsen kan gives.

2.5 Økonomiske vilkår

Det er vigtigt, at ansøgere til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi kender vilkårene for betaling af afgifter (royalty) til myndighederne allerede inden arbejdets begyndelse. Derfor er der, på samme vis som i råstofloven, fastsat en bemyndigelse til, at Naalakkersuisut i tilladelsen til forundersøgelse og udnyttelse kan fastsætte, i hvilket omfang rettighedshaveren skal betale afgifter (royalty) til myndighederne. I tilfælde af, at der fastsættes vilkår om

betaling af royalti, skal dette være angivet i den konkrete tilladelse, således virksomheden kender vilkårene for betaling af royalti på forhånd.

2.6 Tidsmæssige vilkår

Tilladelse til udnyttelse kan efter forslaget som udgangspunkt meddeles for en periode op til 40 år. Perioden skal for hver enkelt tilladelse fastsættes, så den modsvarer ansøgers dokumenterede behov i tidsmæssig henseende.

I Norge er der eksempelvis tidligere meddelt tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer på op til 99 år. I dag gives der i Norge ikke længere tilladelse til private selskaber, men kun til offentlige selskaber i en periode på maksimalt 60 år.

I Island er der tidligere meddelt tidsubegrænsede tilladelser, men i dag meddeles tilladelser normalt for maksimalt 65 år.

Den generelle tendens synes dog at gå i retning af, at tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer meddeles for en kortere periode. Den øgede efterspørgsel efter forureningsfrie energiressourcer sammenholdt med de stigende priser på traditionelt produceret energi tilsiger en øget efterspørgsel efter vandkraftressourcer og dermed en kortere tilbagebetalingsperiode. Ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt anbefales det ikke, at der meddeles tilladelse udover den periode, der er nødvendig for at sikre investorerne tilbagebetaling og forretning af den investerede kapital.

Derudover hænger længden af en tilladelse sammen med den risiko, som rettighedshaver bærer. Eksempelvis er den globale tendens, at der gives tilladelse på 25-30 år til selskaber, hvor de pågældende landes regeringer er medejere, og således deler de økonomiske risici. Er vandkraftanlægget ejet af et enkelt selskab, bærer dette en markant økonomisk risiko, hvilket taler for, at der gives en længere tilladelsesperiode.

Den i lovforslaget foreslåede periode på op til 40 år hænger derudover sammen med den begrænsede adgang til ændring af vilkårene for en tilladelse i tilladelsens løbetid. Hvis der i større omfang skulle bestå adgang til, at Naalakkersuisut kan foretage ændring af vilkårene for en tilladelse til udnyttelse også i tilladelsens løbetid, vil det skulle modsvarer af en længere løbetid, således at kommercielle investorer og disses finansieringskilder har tilstrækkelig sikkerhed for tilbagebetaling og forretning af den foretagne investering.

I lovforslaget gives der efter 40 år mulighed for en forlængelse på op til 20 år. Dette resulterer i en længere samlet tilladelsesperiode end det er tendensen globalt, men denne forlængelsesmulighed er valgt, da det giver mulighed for at gøre det attraktivt for en investor, at bære den økonomiske risiko alene, hvis ikke Grønlands Selvstyre ønsker at være medejer af vandkraftanlægget. Samtidig vurderes den foreslåede tidsramme også at være et fornuftigt kompromis mellem hensynet til rettighedshaver og til at sikre såvel politisk handlefrihed for at forhandle ændrede vilkår samt tilpasse sig en øget efterspørgsel efter vedvarende energi.

2.7 Eksterne investeringer og kommerciel udnyttelse af vandkraftressourcer

Forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi kræver betydelige investeringer. Skal der kunne tiltrækkes eksterne investorer, er det afgørende, at tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse er præget af den fornødne grad af forudsigelighed og uforanderlighed i tilladelsens løbetid.

I forslaget er det forudsat, at der som hovedregel meddeles samtidig tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse, således at indehaver af tilladelse til forundersøgelse har sikkerhed for at blive meddelt tilladelse til udnyttelse, såfremt forundersøgelserne viser, at der er grundlag for en kommerciel udnyttelse af en vandkraftressource.

Det anses for afgørende for at tiltrække internationale investorer, at de på forhånd er sikret en ret til udnyttelse af vandkraftressourcen og kender de centrale økonomiske vilkår for tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcen, hvis de har opnået tilladelse til forundersøgelser.

Naalakkersuisut forventer at udarbejde standardvilkår for tilladelser til forundersøgelser og udnyttelse af vandkraftressourcer. Disse standardvilkår kendes også fra råstofområdet, f.eks. ”Tilladelse med eneret til efterforskning og udnyttelse af kulbrinter” og ”Standardvilkår for efterforskningstilladelser vedrørende mineralske råstoffer (excl. kulbrinter) i Grønland”.

Som led i udformning af den endelige tilladelse til udnyttelse vil der tillige kunne ske en nærmere afgrænsning af det geografiske område, som udnyttelsestilladelsen knyttes til.

Det konkrete vandkraftanlæg kan, indenfor rammerne af nærværende lovforslag og den meddelte tilladelse, under ét gøres til genstand for omsætning. Overdragelse af tilladelser skal godkendes af Naalakkersuisut. Vandkraftanlægget kan gøres til genstand for belåning/pantsætning og enhver form for kreditorforfølgning.

2.8 Hjemfaldsret

Det fysiske og tekniske anlæg, der vil skulle etableres med henblik på udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, vil typisk have en teknisk levetid, der overstiger løbetiden af den meddelte tilladelse til udnyttelse.

Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om, at vandkraftanlægget ved udløb af perioden for tilladelsen til udnyttelse skal tilfalde Grønlands Selvstyre med fuld ejendomsret og uden vederlag. Dette er hjemfaldsretten.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

-

3.1 Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke umiddelbart at medføre konsekvenser af bevillingsmæssig art, ligesom der ikke som følge af lovforslaget planlægges administrative eller organisatoriske ændringer af væsentlig karakter.

Det primære formål med lovforslaget er at stimulere erhvervsudviklingen ved udnyttelse af landets vandkraftressourcer. Det vil betyde oprettelse af flere arbejdspladser og derved øgede skatteindbetalinger samt eventuelt selskabsskat.

Endvidere er der mulighed for, at landskassen kan få indtægter fra en afgift (royalty), der pålægges den, der får tilladelse til udnyttelse af en vandkraftressource. Royalty er samfundets mulighed for at få betaling for anvendelse af en samfundsejet ressource. Royalty kan fastsættes efter forskellige principper. Der kan eksempelvis være tale om en royalty i forhold til vandkraftressourcens størrelse, den forbrugte mængde vand, den producerede mængde el eller værdien heraf. Der kan også være tale om royalty i forhold til virksomhedens omsætning eller overskud. Der kan ikke på nuværende tidspunkt skønnes over de fremtidige indtægter fra skat, royalty mm., da dette vil være afhængig af de konkrete projekter, som måtte blive igangsat.

Eventuelle øgede udgifter som følge af øgede aktiviteter på området vil blive dækket via brugerfinansiering, f.eks. opkrævning af gebyr for myndighedsbehandling, herunder kontrolforanstaltninger i form af tilsyn.

For så vidt angår økonomiske konsekvenser for kommunerne, vil lovforslaget ikke i sig selv medføre økonomiske konsekvenser. Dog kan forslaget have nogle afledte konsekvenser som følge af, hvad den konkrete vandkraftressource anvendes til.

Således vil lovforslaget kunne have nogle afledte virkninger afhængig af, hvilken følgeindustri, der opstår i forbindelse med udnyttelsen af vandkraftressourcen. Øget beskæftigelse på vandkraftanlæg og tilhørende følgeindustrier vil kunne medføre større skattebetalinger og evt. fald i sociale ydelser. Hvis arbejdskraft flytter fra andre kommuner, vil disse modsvarende kunne opleve et fald i skatteindtægter.

Hvis el fra vandkraftanlæg helt eller delvis anvendes til forsyning af byer eller bygder, vil der på længere sigt kunne blive tale om mindre import og dermed mindre afhængighed af olie og andre brændstoffer. Hvis følgeindustrier enten er eksporterende eller importkonkurrerende, vil betalingsbalancen kunne blive forbedret.

Endvidere vil anlægsarbejder som store vandkraftanlæg og tilhørende industri samfundsøkonomisk kunne medføre et vist lønpres som følge af højere beskæftigelse. Højere lønpres og bedre beskæftigelsesmuligheder for erhvervslivet kan medføre inflation. Effekten vil dog afhænge meget af, i hvilket omfang, der anvendes importeret arbejdskraft i anlægsfasen. Skattebetalinger fra importeret arbejdskraft i anlægsfasen vil kunne være betydelig for både kommune og

landskassen. Beskæftigelsen på vandkraftanlæg i driftsfasen er relativ beskedne, så her vil de afledte virkninger som eksempelvis inflation i sig selv være beskedne.

Store anlægsarbejder og evt. nødvendig udbygning af den kommunale infrastruktur (institutioner, veje, boliger mm.) vil som følge af høj, permanent større beskæftigelse og tilflytning i en periode kunne få konsekvenser for offentlig anlægsaktivitet andre steder i landet.

3.2 Administrative konsekvenser for det offentlige

Administrativt vil behandling af ansøgninger om forundersøgelser- og udnyttelsestilladelser være en betydelig opgave for Selvstyrets administration. Realistisk set vil der dog over en længere årrække være tale om et begrænset antal projekter. One door princippet indebærer i sig selv, at der skal udarbejdes en detaljeret vejledning og informationsmateriale til potentielle ansøgere. Der skal ligeledes udformes interne vejledninger og procedurer for one door princippet. Dette vil være med til at lette det administrative arbejde med behandling af sådanne sager. Som ovenfor nævnt vil disse udgifter blive dækket af brugerbetaling for myndighedsbehandling.

Forslaget forventes ikke at medføre yderligere administrative konsekvenser for kommunerne, idet kommunerne allerede i dag udarbejder lokalplaner i forbindelse med udnyttelse af vandkraftressourcer og behandler ansøgninger om arealtildelinger om samme.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Nærværende forslag forventes ikke at have direkte økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

I landstingsforordning om energiforsyning er der kun en meget begrænset regulering af tildelingen af tilladelser til vandkraftanlæg. lovforslaget indeholder mere detaljerede regler på området, eksempelvis bestemmelser om tilladelsernes varighed og vandkraftsanlægs hjemfald. Desuden er der i forslaget hjemmel for Naalakkersuisut til at fastsætte regler om blandt andet udarbejdelse af rapportering og krav til teknisk og organisatorisk kapacitet hos de virksomheder, der ansøger om tilladelse.

Forslaget medvirker dermed til, at det bliver klart for virksomheder, hvilke betingelser, der skal opfyldes for en tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse gives. Forslaget indeholder også en administrativ lettelse for ansøgere ved at one door princippet bliver præciseret, og der skabes dermed klarhed for ansøgere om Naalakkersuisuts administrative behandling af ansøgninger i medfør af loven.

lovforslaget indeholder bestemmelser om afgifter (royalty) for tilladelse til udnyttelse efter loven. Rettighedshavere efter loven kan dermed pålægges at betale for retten til udnyttelse af vandkraftressourcer.

Forslaget kan desuden have nogle afledte økonomiske konsekvenser. Anlæggelse af et vandkraftanlæg og tilhørende transmissionsledninger er en betydelig opgave for ingeniører, entreprenører og underleverandører. Beskæftigelsesmulighederne for erhvervslivet vil blive forbedret især i anlægsfasen, men også i driftsfasen. Specielt som underleverandører til følgeindustri.

Hvis vandkraftanlægget leverer el til byforsyning, vil der kunne blive tale om billigere kilowattpris for erhvervslivet, hvilket vil kunne styrke konkurrenceevnen.

5. De miljø- og naturmæssige konsekvenser

Anvendelse af vandkraft til forsyning af bysamfund og industri vil være et vigtigt alternativ til produktion af energi med f.eks. kul, olie eller naturgas. Anvendelse af Grønlands forureningsfrie vandkraftressourcer, bl.a. i forbindelse med anlæggelse af industri, vil i et globalt perspektiv være med til at formindske det fremtidige udslip af drivhusgasser og dermed mindske den menneskeskabte negative påvirkning af miljøet.

Anlæggelse af vandkraftanlæg og tilhørende industri vil i anlægsfasen medføre en vis forøgelse af Grønlands udslip af CO₂, men anlæg af tilsvarende industri i andre lande vil i princippet medføre samme udslip. Set i et globalt perspektiv er anlæggelse af vandkraftanlæg således ikke med til at forøge det samlede udslip af CO₂.

Med hensyn til oprydning, er det sædvanlig praksis at fastsætte oprydningsvilkår i forbindelse med miljøgodkendelse af projekter. Vilkårene vil sædvanligvis gå på, at al forurening skal være fjernet fra området. Naalakkersuisut har i lovforslaget en bemyndigelse til at stille krav om oprydning og fjernelse af anlæg.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre

Forslaget forventes ikke at have betydning for forholdet til Rigsfællesskabet.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været i høring fra august til medio september 2008 hos:
Landsstyreformandens Departement, Departementet for Finanser og
Udenrigsanliggende,

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser, Departementet
for Fangst, Fiskeri og Landbrug, Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning
og Kirke,

Departementet for Familie og Sundhed, Råstofdirektoratet, Udenrigsdirektoratet,
KANUKOKA, Rigsombudet, Nukissiorfiit, Asiaq, Grønlands Turist og Erhvervsråd,
Grønlands Nationalmuseum, Grønlands Arbejdsgiverforening, NUSUKA, SIK,
Greenland Development A/S, Advokat- og revisionsfirmaer i Grønland.

Høringen gav anledning til:

KANUKOKA:

Der bør være mulighed for andre selskabsformer end anparts- eller aktieselskaber.

Bemærkningen er indarbejdet i lovforslagets § 8, stk. 1.

Greenland Development:

Flere steder i bemærkningerne refereres direkte til "Alcoa-projektet". Givet lovgivningens generelle karakter og det forhold at omtalen af dette projekt alene synes at have til formål at uddybe forklaringen af denne og allerede gældende lovgivnings indvirkning på projektet, anbefales det at fjerne referencen til "Alcoa-projektet".

Såfremt det midlertidige landstingsudvalg, infrastrukturudvalget eller Landstinget generelt måtte ønske at få relateret dette lovforslag til aluminiumsprojektet, anbefaler vi at dette gøres i et separat, men langt mere uddybende notat.

Bemærkningen er indarbejdet i forhold til at fjerne referencen til "Alcoa-projektet". Lovforslaget vedrører tilladelse til efterforskning og udnyttelse af vandkraftressourcer uden hensyn til, hvilket selskab der måtte søge om en sådan tilladelse. Det er således ikke en lovgivning, som kun vedrører et eventuelt Alcoa-projekt, men er en lovgivning, der kommer til at omfatte alle fremtidige tilladelser til efterforskning og udnyttelse af vandkraftressourcer. Naalakkersuisut finder det således mest hensigtsmæssigt at fjerne referencen til et muligt "Alcoa-projekt".

§ 9, stk. 3: Greenland Development er enig i det hensigtsmæssige i at fastsætte en koncessionsbetaling i en selvstændig koncessionsafgiftslov. Ikke desto mindre er det vigtigt at betingelserne for betaling fremgår af koncessionsbestemmelserne. Således

bør i § 9 stk. 3. som ét af vilkårene for koncession være ”Betalingsforpligtelser for koncession i medfør af fastsatte regler herom”.

At få vilkåret for betaling fastsat i koncessionen skønnes at være en væsentlig sikring af koncessionshaver imod en efterfølgende vilkårlig øgning af koncessionsafgiften, der kan udhule grundlaget for investeringen. Dette vil også være i tråd med bemærkningen til § 9, stk. 1 om øvrige vilkår: Naalakkersuisuts adgang til at fastsætte regler om spørgsmålet er ikke en adgang til løbende at foretage ændringer i vilkårene for allerede meddelte tilladelser.

Bemærkningen er indarbejdet i § 9, stk. 4, således at det fremgår som et krav, at det i vilkårene for udnyttelse fastsættes, i hvilket omfang rettighedshaveren skal betale afgifter (royalty) til myndighederne. Vilkaere om royalty vil således være kendt fra begyndelsen af projektet.

Grønlands Turist- og Erhvervsråd:

I bemærkningernes afsnit 4.1 omtales ”Miljøstyrelsen iværksætter .... det samlede aluminiumsprojekt”. Dette er sandsynligvis generelt forståeligt for læserne i skrivende stund, men forekommer dog formulermæssigt at være ret indforstået, og vil muligvis ikke have samme genkendelsesklang i fremtiden. Vi anbefaler derfor at formuleringen ændres til en mere forklarende tekst.

Bemærkningernes afsnit 4.6 er også lidt underligt formuleret ”industriproduktion, som f.eks. aluminiumsmeltning, medfører et vist udslip af drivhusgasser, men det er beskedent sammenlignet med smelteværker, der baseres på...”. Det forekommer os, at der mangler noget her: Industriproduktion, baseret på vandkraft, ...

Afsnit 4.1 og 4.6 er omformuleret.

Bemærkningen er indarbejdet i forhold til at fjerne referencen til ”Alcoa-projektet”. Lovforslaget vedrører tilladelse til efterforskning og udnyttelse af vandkraftressourcer uden hensyn til, hvilket selskab der måtte søge om en sådan tilladelse. Det er således ikke en lovgivning, som kun vedrører et eventuelt Alcoa-projekt, men en lovgivning, der kommer til at omfatte alle fremtidige tilladelser til efterforskning og udnyttelse af vandkraftressourcer. Departementet finder det således mest hensigtsmæssigt at fjerne referencen til et muligt ”Alcoa-projekt

Departementet for Finanser:

ANAN har ikke umiddelbart bemærkninger til lovteksten og kun meget få kommentarer til almindelige bemærkninger:

Man vælger at benytte ordet tilladelse og indehaver af tilladelse i stedet for koncession og koncessionshaver, men man er ikke konsistent i valget.

Forslaget er tilrettet, således begrebet ”indehaver af tilladelse til forundersøgelse/udnyttelse” eller ”rettighedshaver” anvendes.

Sidste afsnit 2.4 Økonomiske vilkår anbefales merbevillinger til tiltrækning af selskaber. Dette bevillingsfremmende afsnit skal slettes eller omformuleres.

Bemærkningerne er indarbejdet i lovforslaget.

Udenrigsdirektoratet:

Bemærkninger til teksten i almindelige bemærkninger:

Bemærkningerne giver en udmærket baggrund for lovforslaget. Dog kan flere ting overvejes.

A) s. 1: Koncessionsmodellen og partnerskabsmodellen nævnes. Principperne bag disse to modeller kunne med fordel kort nævnes.

Henvisningen til modellerne slettes i lovforslaget, da det forvirrer læseren, at der refereres til ejermodellen af et eventuelt Alcoa-projekt. Denne lovgivning vedrører kun tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi og har således ikke noget konkret med et eventuelt ”Alcoa-projekt” at gøre.

B) Ad de økonomiske konsekvenser:

Giver dette lovforslag anledning til forhøjet aktivitet i konstruktionsbranchen, må der kunne forudses betydelige økonomiske konsekvenser som følge af ophedning af økonomien – ikke alene som følge af nærværende forslag, men også det direkte tilknyttede aluminiumsprojekt. Disse to projekter hænger på kort sigt direkte sammen, og økonomien heraf kan ikke betragtes separat. En forøgelse af inflationsniveauet vil kunne mærkes på alle niveauer, og er vel en af de større udfordringer for den hjemlige økonomi i de kommende år, hvor finansloven foreslås ekstraordinært ekspansiv.

Således kunne der være anledning til grundigere at beskrive de bagvedliggende økonomiske analyser, og ikke blot prosa, når de økonomiske konsekvenser forsøges beskrevet for Landstinget.

Lovforslaget er tilrettet således, der beskrives hvad lovforslagets konkrete økonomiske konsekvenser er. Herudover er der givet nogle indikationer på, hvad de afledte konsekvenser ved tilhørende industri til en vandkraftressource kunne være.

Da der på nuværende tidspunkt ikke findes nogle konkrete projekter, kan lovforslaget ikke forholde sig konkret til afledte konsekvenser. Denne undersøgelse må foretages i forbindelse med en konkret ansøgning om tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse til en vandkraftressource med tilhørende industri, forinden Naalakkersuisut godkender et sådant projekt.

Råstofdirektoratet:

Indledningsvis skal råstofdirektoratet i det hele henvise til direktoratets præliminære hørings svar af 23.06.08. Det blev her påpeget, at i en situation, hvor et vandkraftanlæg bliver opført med et formål at forsyne en mine med energi ville anlæggelsen af et sådant vandkraftværk være at betragte som en udnyttelsesforanstaltning i råstoflovens forstand. Dette betyder, at uanset at en tilladelse til udnyttelse vandkraft ikke længere skal meddeles i henhold til råstofloven, skal der ske myndighedsbehandling af et sådant anlæg i henhold til råstoflovens §§ 10 og 25.

Det betyder, at lovforslaget med den foreliggende formulering vil indebære en opsplitning af myndighedsbehandlingen og indebære en u hensigtsmæssig dobbelt godkendelsesprocedure, idet både proceduren i råstofloven og proceduren i en ny vandkraftlov, vil skulle iagttages.

På side 2 i de almindelige bemærkninger til forslaget om vandkraft fremgår følgende:

”Lovforslaget er derfor udarbejdet som en rammelovgivning. Der er behov for løbende justeringer af samspillet mellem virksomhed i henhold til tilladelse efter nærværende forslag og samfundet. Dertil kommer, at det ikke vil være muligt at regulere alle forhold i en lov.

Lovforslaget giver således mulighed for udformning af tilladelser, som inden for lovens rammer vil kunne indeholde langt mere detaljerede bestemmelser, og som vil muliggøre, at der foretages tilpasninger til specielle eller ændrede forhold. De konkrete tilladelser vil således skulle udformes, forhandles og meddeles inden for lovens rammer og vil indeholde vilkår, som er tilpasset det konkrete projekt og det tidspunkt, hvor tilladelsen meddeles.”

I bemærkningerne til råstofloven fremgår blandt andet følgende.

”Råstofforvaltningens myndighedsbehandling foretages som en samlet, integreret myndighedsbehandling, hvor især miljømæssige, tekniske, sikkerhedsmæssige og ressourcemæssige hensyn indgår i sin helhed.”

Lovforslagets karakter af en rammelov, hvor der efterfølgende på en lang række områder skal fastsættes nærmere forskrifter og forhandles særlige konkrete vilkår for de enkelte tilladelser og råstoflovens krav om, at råstofforvaltningen skal

foretages som en samlet integreret myndighedsbehandling vil i praksis betyde åbenlyse muligheder for en uklar kompetencefordeling med deraf følgende risici for en uhensigtsmæssig sagsbehandling, hvor forvaltningen ikke vil kunne træffe de nødvendige beslutninger til tiden.

For mineralindustrien vil det ligeledes opleves som et klart brud på det "one door princip" som hidtil har været kendetegnende for råstofforvaltningen og som af industrien er oplevet som et af Grønlands stærkeste konkurrenceparametre. Det skal her særligt bemærkes, at lovforslaget vil give betydelig usikkerhed omkring de økonomiske vilkår for mineralindustrien, hvor anlæggelse af et vandkraftanlæg til produktion af el til forbrug i en mine indgår som et integreret del af et mineprojekt.

Efter råstofloven kan en tilladelse til udnyttelse alene meddeles til selskaber som ikke sambeskattes med andre selskaber. Lovforslaget indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse og foreskriver alene, at der skal ske en særskilt regnskabsaflæggelse for produktionen af salg af energi fra vandkraft. Ifølge råstofloven kan der i en tilladelse fastsættes i hvilket omfang, der skal beskæftiges grønlandsk arbejdskraft og anvendes grønlandske virksomheder ved leverancer og tjenesteydelser. Tilsvarende krav ses ikke at kunne stilles ifølge lovforslaget om vandkraft.

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår videre følgende vedrørende myndighedsbehandlingen.

"Med henblik på at sikre ansøgninger en hurtig, smidig og koordineret sagsbehandling er det hensigten at tilrettelægge myndighedsbehandlingen efter det såkaldte one door princip. One door princippet indebærer, at ansøgere kun skal henvende sig til én myndighed, som herefter koordinerer den samlede myndighedsbehandling af de ønskede aktiviteter. One door princippet kan i sagens natur alene omfatte sagsområder, hvor Grønlands Selvstyre har kompetencen.

Efter at den koordinerende forvaltningsmyndighed har modtaget en ansøgning, skal myndigheden sørge for at alle andre relevante myndigheder under Grønlands Selvstyre får sagen til behandling efter de regelsæt, som er gældende for de pågældende forvaltningsområder. Afgørelserne, som de øvrige relevante myndigheder træffer, meddeles til den koordinerende forvaltningsmyndighed til videre foranstaltning. Ansøgere til tilladelser eller godkendelser efter dette lovforslag får herefter et samlet svar fra den koordinerende forvaltningsmyndighed.

Ansøgninger om forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer vil f.eks. kræve arealtildeling samt miljømæssige godkendelser. Den koordinerende forvaltningsmyndighed vil i dette tilfælde skulle sørge for, at de ansvarlige myndigheder i henseende til tildeling af arealer samt miljømæssige krav modtager, behandler og træffer afgørelser."

Hertil skal bemærkes, at denne opfattelse af "one door princippet" ikke svarer til one door princippet i råstoflovens forstand. Der bør derfor fremkomme tydeligt i bemærkningerne, at der ikke er tale om "one door princippet" således om dette udtryk hidtil har været anvendt indenfor råstofforvaltningen. Jeg skal her henvise til

beskrivelsen af "one door princippet" i Råstofdirektoratets præliminære hørings svar, hvor blandt andet følgende fremgår:

"En anden og nok så væsentlig fordel ved råstofordningens "one door princip" er, at den indebærer, at der skal foretages en samlet kumulativ helhedsvurdering af miljømæssige, socioøkonomiske, tekniske og andre påvirkninger i forbindelse med behandling af en ansøgning om tilladelse efter råstofloven"

Med den foreslåede formulering af lovforslaget til vandkraft vil den ovenfor formulerede fordel ved "one door princippet" blive udhulet i væsentlig grad og i givet fald vil det kunne betyde at en ansøger til en udnyttelsestilladelse eksempelvis må udarbejde 2 særskilte miljøredegørelser for både at leve op til råstoflovens krav og de krav, som måtte blive stillet efter en lov om vandkraft.

Det skal derfor stærkt anbefales, at der formuleres en særlig bestemmelse i lovforslaget, hvor der tages de nødvendige hensyn til den gældende særlige regulering på råstofområdet. Eksempelvis således, at det formuleres at tilladelse til udnyttelse af vandressourcen til energi meddeles i henhold til vandkraftloven, mens øvrig myndighedsbehandling og meddelelse af godkendelse af vandkraftanlægget og vilkår i øvrigt varetages som led i den samlede myndighedsbehandling under råstofloven.

Råstofdirektoratets bemærkninger er indarbejdet, således der i lovforslaget er formuleret en særlig bestemmelse, hvor der tages hensyn til den gældende regulering på råstofområdet, jf. forslaget § 4, stk. 5 og § 9, stk. 2.

Derefter har forslaget været i høring fra den 20. februar til den 20. marts 2009 hos:

Landsstyreformandens Departement, Departementet for Finanser og Udenrigsanliggende,

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser, Departementet for Fangst, Fiskeri og Landbrug, Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke,

Departementet for Familie og Sundhed, Råstofdirektoratet, Udenrigsdirektoratet, KANUKOKA, Rigsombudet, Nukissiorfiit, Asiaq, Grønlands Turist og Erhvervsråd, Grønlands Nationalmuseum, Grønlands Arbejdsgiverforening, NUSUKA, SIK, Greenland Development A/S, Advokat- og revisionsfirmaer i Grønland.

Høringen gav anledning til følgende:

Qeqqata Kommunია:

I bemærkninger til § 9, stk. 1 fremgår det således under afsnittet om "levering af energi" kun at der "kan" planlægges med at nærmeste beboede sted skal forsynes med energi fra vandkraftværker. Det er Qeqqata Kommunias opfattelse, at denne formulering er alt for vag. Der bør stå "skal". Dette krav skal ses i lyset af, at Grønland eventuelt ender op med større udnyttelser af vandkraftpotentialer og dermed ændring af naturen uden at den berørte lokalbefolkning får nogle goder ud af det. Hvis rettighedshavere (udenlandske vandkraftudnytttere) så lukker vandkraftværkerne ligesom det bl.a. sker med miner, vil Grønland stå tilbage uden økonomiske fordele og kun have de miljømæssige og eventuelle andre negative konsekvenser.

Departementet for Infrastruktur og Miljø har delvist imødekommet kommentarerne i Qeqqata Kommunias høringsvar. Lovens § 9, stk. 1, er ændret således, at muligheden nu fremgår klart. Departementet bemærker hertil at formuleringen "kan" indeholder en bemyndigelse til Naalakkersuisut til at fastsætte regler af denne karakter. Loven indeholder derved gode muligheder for at sammentænke vandkraftanlæg med den lokale energiforsyning. Det er Departementets opfattelse, at det ikke er korrekt, at et vandkraftanlæg, der bliver lukket af ejeren vil efterlade Grønland og lokal befolkningen med alle de negative konsekvenser. Med Lovforslaget vil Naalakkersuisut kunne vælge enten at hjemtage anlægget, og derved overtage anlægget og eksempelvis benytte det til at levere energi til det offentlige net. Eller Naalakkersuisut kan bestemme at vandkraftanlægget skal nedrives og naturen genoprettes. Forslaget imødegår således allerede den omtalte problemstilling.

Ligeledes i bemærkninger til § 9, stk. 1 om "levering af energi" fremgår det endvidere, at den eventuelle afregningspris skal tage udgangspunkt i oliefortrængningsprisen. Det kan igen undre, at forholdene for rettighedshavere (udenlandske vandkraftudnytttere) får lempeligere økonomiske vilkår end vores lokale virksomheder. I resten af Grønland skal elforsyningen som udgangspunkt leveres til kostægte priser. Oliefortrængningsprisen kan anvendes som en absolut maksimumspris, men i udgangspunktet bør afregningsprisen være til kostægte priser, så rettighedshaver (udenlandske vandkraftudnytttere) ikke skal tjene en overpris på levering af el til grønlandske localsamfund.

Kommentaren har medvirket til at bemærkningerne til § 9, stk. 1, er tilrettet, i den forstand, at prisen for elektriciteten nu fastsættes til en pris sammensat af omkostningerne plus en rimelig fortjeneste til rettighedshaver. Det bemærkes i den forbindelse, at denne regulering omfatter vandkraftanlæg, der er opført i tilknytning til en industriel produktion, samt at det er nødvendigt for energiproducenten at kende den pris, som producenten kan blive pålagt at afsætte energien til.

Desuden står der i bemærkningerne til § 9, stk. 1 om ”levering af energi”, at Landsstyret ikke bør ”pålægge rettighedshaver at levere mere end 2 procent af energikapaciteten til det offentlige”. Denne procentsats synes begrænsende for Landsstyrets handlefrihed, hvorfor Qeqqata Kommunia finder det nødvendigt, at denne anbefaling udgår af bemærkningerne.

Kommentaren er imødekommet., § 9, stk. 1, og bemærkningerne er nu ændret, således at der ikke længere er en grænse på 2 %, men at andelen kan fastsættes på baggrund af, hvad der er nødvendigt til det offentlige net.

Qeqqata Kommunia finder det således helt afgørende, at det grønlandske samfund ikke sælger ud af landets naturressourcer til alt for lave priser. Ligeledes er det yderst vigtigt, at den berørte lokalbefolkning, der må leve med de negative konsekvenser også får del i fordelene, når deres traditionelle natur- og fangstområder omdannes til vandkraftreservoirer og transmissionslinieområder. Derfor skal selve lovtæksten og bemærkningerne til § 9, stk. 1, strammes kraftigt op. Qeqqata Kommunia finder det nødvendigt, at teksten om levering af energi minimum formuleres som et krav (altså skal frem for kan), når de kostægte priser er under oliefortrængningsprisen. Der skal så samtidigt indføres nogle krav om dokumentation til rettighedshaver om omkostningsniveau i lovforslaget.

Bestemmelsen og bemærkningerne er blevet tydeliggjort på baggrund af denne og tidligere kommentarer. Det skal dog bemærkes at § 9, stk. 1 er en bemyndigelsesbestemmelse, der giver Naalakkersuisut mulighed for i en bekendtgørelse at fastsætte mere præcise regler.

Grønlands turist og Erhvervsråd:

Det er lidt vanskeligt at gennemskue om lovforslaget også dækker udnyttelse af vandkraftressourcer til havs, som man kan forestille sig kunne blive relevante i de kommende år med udvikling af ny teknologi indenfor udnyttelse af bølgeenergi og tidevandsforskæl.

Kommentaren har medvirket til at forslaget bemærkninger til § 1, er blevet ændret så lovens rækkevidde nu fremgår mere klart. Det er præciseret, at loven kun omfatter landbaserede vandkraftanlæg.

Landsplan- og Projektafdelingen:

Det Landsplan- og Projektafdelingens opfattelse, at lovgivningen på planområdet ikke hjemler dét, der her lægges op til. Det er derfor afdelingens opfattelse, at der må tilvejebringes en særskilt regulering, der hjemler en begrænsning af den

almindelige adgang til de af lovforslaget omfattede zoner/arealer – såfremt man ønsker en regulering heraf.

Landsplan- og Projektafdelingen er enig i, at etablering af et vandkraftværk (dvs. de tekniske anlæg) kræver en arealtildeling. Det bemærkes dog at bemærkningerne lægger op til meddelelse en eksklusiv brugsret, ikke bare til selve værksområdet med de tekniske anlæg, men derimod til hele vandoplandet.

Arealforordningens bestemmelser lægger ikke op til, at den arealforvaltende myndighed kan meddele en eksklusiv brugsret til et hvilket som areal uden at der i øvrigt etableres byggeri/anlæg eller andet, der unddrager arealet den almene anvendelse.

Begrebet "arealanvendelse" skal endvidere forstås i sammenhæng med resten af den fysiske planlægning. Det kommunale plangrundlag og de på baggrund heraf udstedte arealtildelinger kan således kun regulere fysiske forhold, hvorimod folks gøren og laden i øvrigt ikke kan reguleres med henvisning til planlovgivningen.

En regulering af sådanne ikke-fysiske forhold kræver derfor en særskilt hjemmel. På nuværende tidspunkt findes der masser af eksempler på en sådan regulering af klausulerede zoner, der regulerer både fysiske og ikke-fysiske forhold: Områder omkring vandindvinding til drikkevand, sikkerhedszoner omkring sprængstofmagasiner og lufthavne samt indsigtsszoner omkring teleanlæg m.v..

Kommentarerne har givet anledning til, at Departementet har præciseret lovens § 21 og bemærkninger således, at omfanget af bestemmelsen fremgår mere klart.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Formålet med lovforslaget er kommercialisering og udnyttelse af Grønlands forureningsfrie vandkraftressourcer til produktion af energi samtidig med, at Grønlands Selvstyre fastholder og sikrer langsigtet kontrol med og rådighed over vandkraftressourcerne.

Forslagets § 1 fastslår, at inatsisartutloven alene regulerer udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Forslaget omfatter udnyttelse i et vandkraftværk, det vil sige et anlæg som udnytter energien fra tyngdekraftens påvirkning på vand, der falder eller løber igennem en turbine. Andre former for vandenergiproduktion eksempelvis bølgekraft, vandmøller eller tidevandsenergi er

ikke omfattet. Anden udnyttelse af vandet er ikke omfattet af forslaget. Indvinding til lokal drikkevandsforsyning eller med henblik på eksport er ikke reguleret i forslaget.

Når en indehaver af tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi har udnyttet vandets fald, og vandet derfor forlader vandkraftanlægget m.v., er vandet ikke længere omfattet af tilladelse til udnyttelse. Naalakkersuisut vil efter omstændighederne kunne meddele andre tilladelse til herefter at udnytte vandet til produktion af energi eller anden anvendelse.

Det er uden betydning for forslagets anvendelsesområde, til hvilket formål den senere producerede energi forventes anvendt. Forslaget regulerer eksempelvis tillige tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi, hvor den producerede energi vil skulle anvendes af mineindustri, jf. dog forslagets § 4, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Til § 2

Til stk. 1

Stk. 1 fastsætter en grænse for størrelsen af de vandkraftressourcer, der er omfattet af lovforslaget. Nedre grænse er fastsat til 1 megawatt (MW) svarende til en teoretisk produktion på cirka 8.760 megawatttimer pr. år (MWh/år), hvilket svarer til det normale årlige elforbrug (excl. varme) for 1.500 til 2.000 husstande. Undtaget fra lovforslaget er dermed mindre vandkraftressourcer uden strategisk betydning for Grønlands Selvstyres overordnede energi-, erhvervs- og miljøpolitik. Det må samtidig forventes, at sådanne ressourcer er uinteressante for eksterne investorer. Sådanne mindre vandkraftressourcer kan f.eks. udnyttes til produktion af energi til forsyning af nærliggende bygder, landbrugsbedrifter og fåreholdersteder.

Det foreslås, at afgrænsningen beror på en vurdering af vandkraftsressourcens skønnede kapacitet/effekt. Det er Naalakkersuisut, der foretager skønnet på grundlag af de til rådighed værende oplysninger om vandkraftressourcen.

Til § 3

Vandkraftressourcerne tilhører Grønland. Efter forslaget har Grønlands Selvstyre dermed eneret til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi efter forslaget til inatsisartutlov og dermed også eneret til at give andre tilladelse hertil.

Eneretten omfatter alene forundersøgelser eller udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi. Forslaget regulerer f.eks. ikke adgangen til at udføre videnskabelige og praktiske undersøgelser af generel og kortlægningsmæssig karakter vedrørende hydrologiske og glaciologiske forhold.

Bestemmelsen skal læses i sammenhæng med forslaget § 4 og skal sikre, at ingen kan foretage forundersøgelser eller udnytte vandkraftressourcer til produktion af energi uden tilladelse fra Naalakkersuisut.

Til § 4

Til stk. 1

Naalakkersuisut bemyndiges til inden for rammerne af lovforslaget at meddele tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi.

Ved meddelelse af tilladelse til forundersøgelse og i særlig grad ved meddelelse af tilladelse til udnyttelse, skal Naalakkersuisut foretage en samlet vurdering af vilkårene for tilladelse og sikre Grønlands Selvstyres overordnede interesse i en effektiv og optimal udnyttelse af vandkraftressourcerne samtidig med en sikring af Grønlands Selvstyres samlede økonomiske interesser.

Til stk. 2

Ved lov nr. 1074 af 22. december 1993 om ændring af lov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland (råstofloven) udgik vandkraftressourcer af råstofordningen og samtidig blev reguleringen af vandkraftressourcer overført til Selvstyret.

Råstofloven foreskriver, at myndighedsbehandling på råstofområdet foretages som en samlet, integreret myndighedsbehandling, hvor især miljømæssige, tekniske, sikkerhedsmæssige og ressourcemæssige hensyn indgår i en helhed. Det præciseres i bestemmelsen, at den godkendelse, der hviler på den i råstofloven omtalte samlede integrerede myndighedsbehandling, ikke træder i stedet for tilladelser efter bestemmelsen i § 4 stk. 1. Således skal tilladelsen til selve vandkraftressourcen behandles efter denne inatsisartutlov, mens den resterende myndighedsbehandling skal ske efter råstofloven.

Forundersøgelser- og udnyttelsesaktiviteter omfatter samtlige aktiviteter, der udføres i henhold til en meddelt tilladelse efter råstofloven og herunder også etablering af nødvendig infrastruktur samt støtteaktiviteter i forhold til den egentlige forundersøgelser- eller udnyttelsesvirksomhed.

Vandkraftaktiviteter, der kan karakteriseres som en udnyttelsesforanstaltning, kan således ikke iværksættes, uden at myndighederne i overensstemmelse med de hensyn, der ligger bag råstofloven, har godkendt disse. Med den foreslåede bestemmelse til § 4, stk. 2, sikres det, at myndighederne i den samlede myndighedsbehandling efter råstofloven kan varetage de interesser af teknisk, miljømæssig, sikkerhedsmæssig og ressourcemæssig karakter, der ligger bag denne lov.

Behandlingen af en ansøgning om såvel forundersøgelse som udnyttelse af et vandkraftpotentiale skal ske i respekt for andre myndigheder og aktører, som har interesser, herunder rettigheder til anden forundersøgelse og udnyttelse af det område, der søges om tilladelse til, eller et opland dertil. Sagsbehandlingen skal for så vidt søge at forebygge mulige fremtidige tvister i forhold til andre aktører. Dette gælder eksempelvis situationer, hvor forskellige typer af potentialer overlapper, hvor tilhørende indretninger, såsom transmissionsledninger, infrastruktur m.v. kan påvirke udnyttelsen af et område, eller andre situationer, hvor to aktørers interesser kan komme i konflikt med hinanden.

Til stk. 3

I stk. 3 bestemmes, at aktiviteter i forbindelse med forundersøgelse og udnyttelse skal ske i overensstemmelse med inatsisartutloven og de vilkår, som Naalakkersuisut fastsætter i medfør af § 9. Anden lovgivning, herunder miljølovgivning, regler om arealtildeling etc., skal naturligvis ligeledes overholdes. En liste over lovgivning m.v., som ansøgere skal overholde, vil i henhold til one door princippet blive beskrevet i de standardvilkår, der vil blive udarbejdet.

Undtagelsen hertil er dog, såfremt virksomhed i forbindelse med forundersøgelse og udnyttelse sker som led i udnyttelse af mineralske råstoffer, jf. stk. 2. I så fald vil virksomhed i forbindelse med forundersøgelse og udnyttelse skulle ske i overensstemmelse med råstofloven.

Til stk. 4

En tilladelse gives normalt som eneret, jf. § 7, stk. 1, men det kan ikke på forhånd udelukkes, at en vandkraftressource kan have en sådan tilstrømning og omfang, at der kan være grundlag for at meddele flere tilladelser til forundersøgelse eller udnyttelse af vandkraftressourcen. Det er derfor i stk. 4 bestemt, at tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse ikke udelukker, at Naalakkersuisut samtidig kan give andre tilladelse vedr. den pågældende ressource, hvis den enkelte ansøger ikke forventer at kunne udnytte hele ressourcen. En sådan situation vil være undtagelsen og normalt kun foreligge i forhold til den landsdækkede energiforsyningspolitik. Tilladelse til udnyttelse til andre skal ske under hensyn til de, der har fået tilladelse på et tidligere tidspunkt. Samtidige tilladelser vil medføre behov for, at tilladelserne samordnes, ligesom det vil kunne forudsætte en nærmere aftale om samarbejdet mellem indehaverne i såvel anlægs- som driftsfasen.

Til § 5

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at tilladelse til at foretage forundersøgelser vedrører en afgrænset og veldefineret vandkraftressource. Landområdet vil omfatte det såkaldte

vandopland, der ved afvanding bidrager til at skabe vandkraftressourcen. Landområde anvendes i modsætning til havområde og omfatter tillige søer og indlandsisen.

Forundersøgelser omfatter indledende, rekognoscerende undersøgelser og derefter undersøgelser af vandkraftressurens størrelse og muligheder. Hensigten med sådanne undersøgelser er at vurdere den reelle størrelse på vandkraftressourcen og de tekniske forhold vedrørende opførelse af et vandkraftanlæg. Resultaterne giver grundlag for at vurdere de samlede anlægsomkostninger i forbindelse med udnyttelse af vandkraftressourcen.

Vilkår for en tilladelse til udnyttelse vil følge af de på tidspunktet for meddelelse af tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse gældende regler og standardvilkår. Konkrete forhold omkring en vandkraftressource kan begrunde, at der efter forhandling fastsættes særlige vilkår.

Til stk. 2

Stk. 2 fastlægger, at tilladelser til forundersøgelser kan gives som en eneret for op til 3 år ad gangen. Der kan gives ny tilladelse, hvis der er behov for længerevarende undersøgelser af vandkraftressourcen, herunder evt. inddragelse af et større vandområde.

Fastsættelse af perioden for en tilladelse til forundersøgelse beror på en konkret vurdering. Ved fastsættelse af perioden vil der blandt andet skulle tages hensyn til behovet for undersøgelsesdata til brug for det offentlige planlægningsvirksomhed såvel som hensynet til placering af andre erhvervsaktiviteter. Er der konkrete tiltag til offentlig planlægningsvirksomhed eller planer om placering af anden erhvervsvirksomhed indenfor et landområde med en mulig vandkraftressource, taler dette for en kort periode.

Naalakkersuisut vil endvidere kunne lægge vægt på omfanget af eksisterende offentligt tilgængelige forundersøgelsesdata, det geografiske landområdes udstrækning og tilgængelighed og hensynet til lands- og kommuneplanlægning.

Er der tale om landområder uden eksisterende relevante data for vurdering af en vandkraftressource eller et vanskeligt tilgængeligt landområde, taler det for en længere periode.

For tilladelser til forundersøgelse meddelt før denne inatsisartutlovs ikrafttræden, er den i tilladelsen gældende tidsperiode gældende, jf. § 25, stk. 2.

Til stk. 3

Stk. 3 fastslår, at den, der har fået tilladelse til forundersøgelse, også har krav på tilladelse til udnyttelse, hvis det projekt, der er beskrevet i forbindelse med

ansøgning om forundersøgelse, kan realiseres som forventet. Er der tale om et væsentligt ændret projekt, herunder væsentlig større eller mindre udnyttelse af vandkraftressourcen, har rettighedshaver ikke krav på tilladelse til udnyttelse.

I forlængelse heraf gælder det, at er der allerede meddelt tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse af en vandkraftressource til et projekt, som derefter ændres væsentligt, herunder væsentlig større eller mindre udnyttelse af vandkraftressourcen, kan Naalakkersuisut jf. § 9, stk. 5, fastsætte nærmere regler for, hvornår en tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse fortabes.

Desuden skal vilkårene i § 4, stk. 2 og 3, være opfyldt, før den der har tilladelse til forundersøgelse har krav på tilladelse til udnyttelse.

Rettighedsindehaver skal udnytte sin ret til at få en udnyttelsestilladelse senest 1 år efter udløb af tilladelse til forundersøgelse. Det betyder, at rettighedshaveren skal have søgt om en udnyttelsestilladelse senest 1 år efter udløb af tilladelse til forundersøgelse. Er der ved ny tilladelse givet samme rettighedsindehaver tilladelse til en længere forundersøgelsesperiode end 3 år, herunder eventuelt til et større eller mindre vandområde, gælder 1 års fristen fra udløb af den sidste tilladelse.

Formålet med bestemmelsen er bl.a. at sikre, at rettighedsindehaver ikke bruger sin ret til udnyttelse til at holde andre potentielle rettighedsindehavere ude.

Til stk. 4

At et selskab er i besiddelse af en tilladelse til forundersøgelse af en konkret vandkraftressource, hindrer ikke andre selskaber i at foretage den samme forundersøgelse, såfremt det første selskab ikke ønsker at udnytte vandkraftressourcen.

Det undersøgende selskab skal i henhold til lovforslaget udnytte sin ret til at ansøge om udnyttelsestilladelse inden 1 år efter udløb af tilladelse til forundersøgelse, jf. § 5, stk. 3, 2. pkt. Gøres dette ikke, kan et andet selskab meddeles tilladelse til forundersøgelse, såfremt dette selskab ikke ønsker at købe det første selskabs forundersøgelse eller såfremt selskabet ikke ønsker at vente de 3 år til resultaterne er offentlige tilgængelige. Der er således ikke, udover hvad de kommercielle vilkår kræver, mulighed for at hindre konkurrenter i at etablere sig.

Til § 6

Til stk. 1

Indehaver af tilladelse til forundersøgelse skal aflevere alle data fra forundersøgelserne til Naalakkersuisut. Fremsendelsen af data skal ske senest ved udløbet af forundersøgelsestilladelsens ophør. Pligten til at meddele alle oplysninger

gælder uanset om forundersøgelsen fører til en faktisk udnyttelse af vandkraftpotentialet.

Grønlands Selvstyre har ret til disse data vedrørende landets vandkraftressourcer, ligesom Grønlands Selvstyre 3 år efter udløb af tilladelse til forundersøgelse vil kunne anvende disse data og herunder videregive disse til tredjemand, jf. stk. 3. Herefter vil andre virksomheder, der er interesseret i vandkraftressourcen, kunne begynde deres forundersøgelser ud fra de data, som allerede eksisterer på ressourcen og således ikke skulle starte forfra.

Til stk. 2

Formålet med bestemmelsen er, at give rettighedshaveren mulighed for i en 3-årig periode, at sælge sine forundersøgelser. Det er Naalakkersuisuts forventning, at der på denne måde kan skabes et større incitament for forundersøgelse af vandkraftressourcer, uden at den konkrete vandkraftressource nødvendigvis lige står for at skulle udnyttes. Derved skabes en kortlægning af de grønlandske vandkraftressourcer til gavn for hele samfundet.

Selskaber, der udfører forundersøgelser, anvender mange ressourcer på dette. Der er ingen tvivl om, at selskaber kun gør dette ud fra kommercielle vilkår. Derfor er det nødvendigt, at der er udsigt til en økonomisk gevinst for disse selskaber, som måske alligevel ikke ønsker at udnytte den pågældende vandkraftressource eller som lever af, at lave forundersøgelser for senere at sælge resultaterne videre til selskaber, der er interesseret i at udnytte den konkrete vandkraftressource.

Forundersøgelserdata bliver efter anmodning offentligt tilgængelige 3 år efter udløb af tilladelse til forundersøgelse og uden at indehaveren af tilladelse til forundersøgelse kan kræve vederlag herfor.

Er der, jf. § 5, stk. 2, tale om, at forundersøgelsestilladelsen er forlænget, vil 3 års bestemmelsen for offentliggørelse eller videregivelse til tredjemand først gælde fra udløbet af den sidste tilladelse.

Bestemmelsen i stk. 2 indebærer, at disse data i 3 år efter udløb af tilladelse til forundersøgelse, ikke er omfattet af regler om aktindsigt, herunder reglerne herom i landstingslov om offentlighed i forvaltningen og landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning.

Naalakkersuisut må i denne perioden ikke videregive forundersøgelserdata til tredjeparter.

Er der ved en tidligere indgået aftale om en forundersøgelsestilladelse aftalt en anden frist for offentliggørelse af data, gælder den i aftalen fastsatte frist.

Bestemmelserne i stk. 2 omfatter alene data og oplysninger fremsendt til Naalakkersuisut i henhold til stk. 1. Stk. 2 regulerer ikke data og oplysninger tilgået

Naalakkersuisut eller institutioner under Naalakkersuisut på andet grundlag. Således omfattes ikke data, som Naalakkersuisut selv eller institutioner under Naalakkersuisut har foranlediget indsamlet f.eks. med henblik på at videresælge eller videregive sådanne data til potentielle investorer i vandkraftbaseret industri e.l.

Til stk. 3

Bestemmelsen indebærer, at Naalakkersuisut kan offentliggøre resultaterne fra forundersøgelsen 3 år efter forundersøgelsens udløb. Dette er begrundet i, at det vil være samfundsmæssig ressourcospild at skulle starte forfra med at indsamle videnskabelige data, såfremt en anden ansøger ønsker at udnytte vandkraftressourcen og aktuelle rettighedshaver ikke ønsker at udnytte sin ret til at ansøge om udnyttelsestilladelse, jf. § 5, stk. 3.

Er der i en forundersøgelsestilladelse meddelt før denne inatsisartutlovs ikrafttræden fastsat en anden frist for offentliggørelse af data, gælder den i tilladelsen fastsatte frist, jf. stk. 2.

Rettighedshaveren har ikke krav på vederlag for de indsamlede data.

Bestemmelserne i stk. 3 omfatter alene data og oplysninger fremsendt til Naalakkersuisut i henhold til stk. 1. Stk. 3 regulerer ikke data og oplysninger tilgået Naalakkersuisut eller institutioner under Naalakkersuisut på andet grundlag. Dette omfatter også data, som Naalakkersuisut selv eller institutioner under Naalakkersuisut har foranlediget indsamlet f.eks. med henblik på at videresælge eller videregive sådanne data til potentielle investorer i vandkraftbaseret industri e.l.

Til § 7

Til stk. 1

Vilkår for en tilladelse til udnyttelse vil følge af de på tidspunktet for meddelelse af tilladelsen gældende regler og standardvilkår fastsat i henhold til § 9. Konkrete forhold omkring en vandkraftressource kan begrunde, at der efter forhandling fastsættes særlige vilkår. Med konkrete forhold tænkes der primært på forhold ved konkrete projekter, som ikke var forudset på tidspunktet, hvor bekendtgørelser og standardvilkår er udarbejdet og som gør det nødvendigt at særlige vilkår fastsættes for projektet. Vilkår fastsat i en tilladelse er bindende for Naalakkersuisut og den, der meddeles tilladelsen.

Der skal foretages en entydig beskrivelse og afgrænsning af den vandkraftressource, der meddeles tilladelse til at udnytte. Afgrænsningen foretages konkret i forhold til den enkelte ansøgning og det enkelte projekt. Beskrivelse og afgrænsning beror blandt andet på en kortlægning af det landområde, der indgår i forsyningen af vand til bassiner og søer. Det vil typisk bero på landområdets topografiske forhold.

Til stk. 2

Stk. 2 fastlægger, at tilladelsen tillige kan afgrænses i henseende til den mængde energi, der kan eller skal produceres eller den mængde vand, der kan eller skal anvendes. Tilladelse kan afgrænses ved kombinationer heraf.

Afgrænsning af en tilladelse til udnyttelse ved anvendelse af energi- eller vandmængde giver mulighed for at påvirke indehaver af tilladelse til udnyttelse til optimering af driften af vandkraftanlægget og den tilhørende aktivitet, der vil skulle aftage den producerede energi.

Afgrænsning af en tilladelse til udnyttelse ved vilkår om et maksimalt vandudtag kan f.eks. anvendes, hvor der er mulighed for etablering af mere end et vandkraftanlæg på den samme vandkraftressource til forsyning af forskellige aftagere. Se bemærkning til § 4, stk. 4. Afgrænsningen kan også være begrundet i hensyn til opretholdelse af en minimums vandføring i elve med udløb fra vandområdet. Dette kan specielt være tilfældet ved afledning af vandet til kraftværket til andet fjordsystem end oprindeligt.

Afgrænsning af en tilladelse til udnyttelse ved vilkår om et maksimalt energiudtag kan f.eks. anvendes i sammenhæng med vilkår om levering af en vis mængde energi til et eksisterende beboelsesområde mv. eller til Grønlands Selvstyre eller en af Grønlands Selvstyre udpeget virksomhed.

Til stk. 3

I stk. 3 bestemmes, at tilladelse til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi kan meddeles for en periode af maksimalt 40 år, jf. dog § 10, stk. 2, og bemærkningerne hertil, hvorefter en tilladelse kan forlænges, når der resterer halvdelen af tilladelsesperioden. Tilladelse vil normalt blive meddelt med eneret. Se dog § 4, stk. 4, og bemærkningerne hertil. De tidsmæssige vilkår er tillige gennemgået i afsnit 2.6 i de almindelige bemærkninger.

Til stk. 4

Tilladelse til udnyttelse meddeles for en periode, der modsvarer ansøgers dokumenterede behov i tidsmæssig henseende.

Ved fastsættelse af perioden kan Naalakkersuisut blandt andet lægge vægt på den tekniske og økonomiske levetid for det anlæg eller den aktivitet, der vil skulle aftage den producerede energi.

Meddeles der tilladelse til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi beregnet for forsyning af f.eks. minevirksomhed, tages udgangspunkt i minens forventede

levetid. Der vil her kunne lægges vægt på for hvilken periode, der er meddelt udnyttelsestilladelse efter lov om mineralske råstoffer i Grønland.

Til § 8

Til stk. 1

Tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse kan meddeles til nettostyrede virksomheder, anparts- eller aktieselskaber samt lignende selskabsformer med hjemsted i Grønland.

Formålet med afgrænsningen af selskabsformer og hjemsted er begrundet i, at selskabsskat og indkomstskat skal betales i Grønland. Selskabet skal således være oprettet i overensstemmelse med landstingslov nr. 12 af 12. november 2001 om næringsvirksomhed i Grønland forinden tilladelsen kan gives.

Udvidelsen ”samt lignende selskabsformer” dækker over, at visse udenlandske selskaber kan have en konstruktion som tilnærmelsesvis ligner anparts- eller aktieselskabsformen uden dog helt at være det i grønlandsk terminologi. Der skal således være tale om selskabsformer, hvor ingen af deltagerne hæfter direkte eller med dele af deres formue for selskabets forpligtelser, men hvor samtlige deltagere hæfter solidarisk med indskudskapitalen (anpartshaverne eller aktionærene). Tilladelse vil således ikke kunne tildeles interessentskaber, da der her er tale om, at deltagerne hæfter direkte (personligt) og solidarisk med hele deres formue for selskabets forpligtelser. Endvidere vil tilladelse ikke kunne tildeles kommanditselskaber, da der her er en eller flere deltagere, der hæfter solidarisk med hele deres formue (personlig hæftelse) for interessentskabets forpligtelser, mens de øvrige deltagere (kommanditisterne) kun hæfter med et bestemt beløb.

Til stk. 2

Naalakkersuisut kan i forbindelse med meddelelse af tilladelse til forundersøgelse vælge at fravige kravet om, at et selskab, der ønsker at foretage forundersøgelser skal have hjemsted i Grønland. Baggrunden for dette er, at udenlandske selskaber skal have mulighed for at undersøge en bestemt vandkraftressource med henblik på en eventuel senere udnyttelse uden at være oprettet som selskab i Grønland. Ønsker selskabet at udnytte vandkraftressourcen, skal selskabet være hjemmehørende i Grønland.

Til stk. 3

Indehaveren af tilladelse til udnyttelse skal tillige have ejendoms- og dispositionsretten til anlæg, der er nødvendige for den forudsatte udnyttelse af vandkraftressourcen.

Undtaget er vandkraftanlæg og dertil hørende indretninger, som er hjemfaldet til Grønlands Selvstyre før udløb af tilladelse til udnyttelse, og herefter udlejet til rettighedshaver, jf. § 11 og § 14.

Det følger af bestemmelsen i stk. 3 modsætningsvis, at betingelserne om (fremtidig) ejendoms- og dispositionsret ikke finder anvendelse på indehavere af tilladelse til forundersøgelse. Der er herved skabt mulighed for, at virksomheder, der generelt driver virksomhed med forundersøgelser, kan få tilladelse og medvirke til at skabe det fornødne datagrundlag for at tiltrække mulige interessenter i udnyttelse af vandkraftressourcer.

Dette vil dog forudsætte, at sådanne virksomheder har mulighed for at sælge deres resultater i en passende periode efter afslutning af undersøgelserne. I nærværende forslag er det forudsat, at resultaterne af forundersøgelse vil kunne sælges i en periode på 3 år efter udløb af tilladelse til forundersøgelse, jf. § 6, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Til stk. 4

Stk. 4 præciserer, at det er en betingelse for tilladelse til både forundersøgelser og udnyttelse, at Naalakkersuisut har godkendt plan herfor. Planen skal dokumentere, hvorledes rettighedsindehaver vil sikre at forundersøgelse og udnyttelse foregår forsvarligt og hensigtsmæssigt. Naalakkersuisut kan fastsætte de nærmere vilkår, jf. § 9 og bemærkningerne hertil.

Til § 9

Til stk. 1

Naalakkersuisut vil i forbindelse med behandling af ansøgning om forundersøgelse eller udnyttelse skulle foretage en kompleks afvejning af en lang række hensyn; dels efter nærværende lovforslag dels efter de øvrige gældende regelgrundlag, der er af betydning for forundersøgelse eller udnyttelse.

Naalakkersuisuts adgang til at fastsætte regler om spørgsmålet indebærer ikke en adgang til at foretage ændringer i vilkårene for allerede meddelte tilladelser. Fastsætter Naalakkersuisut nye regler om vilkår for tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse, vil reglerne kun have virkning for fremtidige tilladelser.

Efter bestemmelsen kan Naalakkersuisut fastsætte nærmere regler for tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse.

Af eksempler på, hvad Naalakkersuisut kunne fastsætte regler om, kan nævnes, men er ikke begrænset til:

Frister:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om frister. Frister kan eksempelvis være en særlig dato for levering af ansøgninger. Der kan også være tale om tidspunkter, hvortil særlige delmål skal være nået.

Udformning af forundersøgelsesprojekt:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om krav til udformningen af forundersøgelsesprojekter. Der kan eksempelvis være tale om, at særlige metoder til forundersøgelsen skal anvendes.

Tidsplan:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om vilkår for udarbejdelse og godkendelse af tidsplan for igangsætning og gennemførelse af forundersøgelserne og anlægsprojektet.

Udarbejdelse af rapportering:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om kravene til form og indhold af rapportering, herunder f.eks. om uddybningsgraden og hvor mange årlige rapporter, der skal udarbejdes.

Dokumentation for organisatorisk og teknisk kapacitet:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om dokumentation for, at virksomheden organisatorisk og teknisk er i stand til at løfte den pågældende opgave. Der kan eksempelvis fastsættes krav om, at den organisatoriske og tekniske kapacitet skal dokumenteres på følgende måde:

- a) referencer for tidligere arbejder,
- b) oplysning om tekniske rådgivere,
- c) oplysning om kvalitetssikringssystemer,
- d) eventuel oplysning om kontrolordninger,
- e) oplysning om nøglemedarbejderes faglige kvalifikationer,
- f) oplysning om miljøstyringssystemer,
- g) oplysning om mandskabsressourcer,
- h) oplysning om eventuelle underentreprenører.

Dokumentation for finansiering:

Det forventes at indgå som et væsentligt vilkår for tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse, at ansøger kan stille fornøden garanti eller sikkerhedsstillelse for gennemførelse af den forudsatte virksomhed i henhold til tilladelse, jf. § 20, stk. 2. Derfor kan Naalakkersuisut fastsætte regler for dokumentation for finansiering af forundersøgelser. Det kan f.eks. være krav til regnskaber og likvider for selskabet

Krav om meddelelser og garantier til Naalakkersuisut:

Der kan fastsættes regler om betingelser i forbindelse med overdragelse af tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse, herunder krav om meddelelse til Naalakkersuisut om særlige forhold. Der kan eksempelvis være tale om særlige garantier, som den nye virksomhed bør give.

Oprydning og fjernelse af anlæg:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler for oprydning og fjernelse af anlæg, herunder i form af garantistillelse, jf. § 20, stk. 2. Endvidere kan der eksempelvis fastsættes krav om metoden for fjernelse af anlæg eller bestemmelser om genbrugelige materialer.

Reetablering af fysiske forhold og sikkerhedsstillelse:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler for reetablering af fysiske forhold. Der kan eksempelvis være tale om reetablering af særlig flora. Det kan også være krav, om at dæmningen og tilhørende anlæg fjernes. Der kan endvidere fastsættes vilkår om økonomisk sikkerhed eventuelt i form af en bankgaranti eller via deponering, jf. § 20, stk. 2.

Udformning af og udarbejdelse af anlægsprojekt inklusive transmissionsledninger m.v.:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om forpligtelse for rettighedshaver til at projektere, udføre og finansiere transmissionsledninger, etablering af forbindelse mellem vandkraftanlæg og eksternt transmissionsnet. Anvendes den af vandkraftanlægget producerede energi til industriel produktion, kan rettighedshaver dog ikke pålægges, at finansiere etableringen af forbindelsen til eksternt offentligt transmissionsnet.

Der kan fastsættes vilkår om, at vandkraftanlæg projekteres og opføres i overensstemmelse med bedst mulige teknologi samt anvendelse af materialer, der er godkendt af EU.

Overskydende produktionskapacitet og levering til det offentlige net:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om forpligtelse til at projektere, udføre og finansiere overskydende produktionskapacitet og, at rettighedshaver er forpligtet til at levere energi til det offentlige eller et af det offentlige helt eller delvist ejet selskab. Udformningen af en konkret tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse vil blandt andet være betinget af nærliggende bysamfund og mulighederne for samordning med bestående energiforsyning. Anvendes den producerede energi til industriel produktion, og pålægger Naalakkersuisut rettighedshaver at levere energi til det offentlige eller et af det offentlige helt eller delvist ejet selskab, må omfanget af den leverede energi ikke overstige, hvad der er nødvendigt til det offentlige forbrug. Hensigten er, at andelen fastsættes ved et konkret sagligt skøn om hvad der er nødvendigt. Begrænsningen er fastsat, da salg af energi til det offentlige forårsager et potentielt produktionstab for den tilknyttede industrielle produktion, og dermed kan udgøre en væsentlig byrde for rettighedshaver.

I den udstrækning Naalakkersuisut pålægger rettighedshaver en leveringsforpligtelse til det offentlige, skal Naalakkersuisut bære omkostningerne for den mest økonomiske og teknisk hensigtsmæssige tilslutning til det offentlige net.

Naalakkersuisut skal allerede ved meddelelse af tilladelse til forundersøgelse påpege, hvis Naalakkersuisut overvejer at pålægge rettighedshaver denne forsyningsforpligtelse. Er dette tilfældet, skal forsyningsforpligtelsen fra start indgå i forhandlingerne om tilladelse til udnyttelse.

Takster og levering af energi til det offentlige eller et af det offentlige helt eller delvist ejet selskab:

Anvendes den producerede energi til industriel produktion, kan der fastsættes vilkår om, at prissætningen på energien såvel som import til produktionen skal ske efter armslængde principper. Der kan endvidere fastsættes vilkår om, at aftaler om vederlag for økonomisk, teknisk og anden bistand er betinget af Naalakkersuisuts godkendelse.

Anvendes den producerede energi til industriel produktion og pålægger Naalakkersuisut rettighedshaver at levere energi til det offentlige eller et af det offentlige helt eller delvist ejet selskab, kan Naalakkersuisut fastsætte vilkår om, at prisen på afsat el beregnes med udgangspunkt i produktionsomkostninger samt en rimelig fortjeneste til rettighedshaver. Prisstrukturen er valgt, da den afbalancerer offentlighedens interesse i at kunne aftage den producerede energi til en rimelig pris med den industrielle elproducentens interesse i samme energi.

Forum for tvistløsning:

Landstyret kan fastsætte regler om, at en tvist mellem Naalakkersuisut og rettighedshaveren om hvorvidt et i tilladelsen fastsat vilkår er opfyldt, skal indbringes for en voldgiftsret, hvis afgørelse er endelig. Retningslinjer for

voldgiftsrettens virksomhed, lovvalg og sammensætning kan også fastsættes som regler.

Hjemfald af vandkraftanlæg og tilhørende anlæg:

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om hjemfald af vandkraftanlæg og tilhørende anlæg, herunder de nærmere vilkår for Naalakkersuisuts overtagelse af vandkraftanlægget. Hensigten er, at Naalakkersuisut kan lave regler om praktiske forhold om overtagelsen af vandkraftanlæg, eksempelvis overgangsordninger m.v.

Indstilling af produktion:

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, hvad der skal ske med vandkraftanlægget, såfremt rettighedshaver vælger at indstille produktionen af energi fra vandkraftanlægget forinden tilladelsens udløb. Der kan f.eks. fastsættes regler om, at Naalakkersuisut skal tilbydes at overtage vandkraftanlægget.

Til stk. 2

Bestemmelsen har til formål at sikre, at der skabes sammenhæng mellem råstoflovens regulering af virksomheden og myndighedsbehandlingen i øvrigt efter råstofloven og den nærmere regulering gennem forskrifter, der kan fastsættes af Naalakkersuisut efter § 9, stk. 1. Bestemmelsen sikrer, at reguleringen efter denne inatsisartutlov ikke indebærer fastsættelse af forskrifter, der er i modstrid med råstofloven og den regulering, der foretages af myndighederne på råstofområdet. Det bemærkes, at undtagelsen ikke gælder selve meddelelsen af tilladelsen til ressourcen, men behandlingen af godkendelser, som er nødvendige for at måtte udnytte ressourcen.

Til stk. 3

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at der kan opkræves et gebyr for udstedelse af tilladelse. Der vil kunne opkræves særskilte gebyrer for udstedelse af tilladelse til forundersøgelse, forlængelse af forundersøgelsestilladelsen og til udstedelse af udnyttelsestilladelsen. Der vil også kunne fastsættes regler om, at gebyret reguleres med et vist årligt indeks, f.eks. forbrugerprisindeks, samt betalingsfrist for gebyret.

Gebyrer medgår desuden til dækning af udgifter forbundet med myndighedsbehandlingen efter at tilladelse er meddelt, og kan fastsættes med hel eller delvis omkostningsdækning, inklusive de omkostninger der påføres myndigheden ved at indhente tilladelser fra øvrige myndigheder under Grønlands Selvstyre.

Gebyret kan ikke overstige myndighedernes anslåede omkostninger forbundet med behandling af ansøgninger og tilvejebringelse af de fornødne dokumenter og oplysninger eller omkostninger forbundet med myndighedernes kontrolforanstaltninger og tilsyn med virksomhed, der udøves i henhold til tilladelse efter bestemmelserne i denne inatsisartutlov.

Til stk. 4

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at rettighedshaver der er meddelt en tilladelse til udnyttelse skal betale afgifter (royalty) til myndighederne. Royalty er samfundets mulighed for at få betaling for anvendelse af en samfundsejet ressource. Royalty kan fastsættes efter forskellige principper. Der kan eksempelvis være tale om en royalty i forhold til det konkrete vandkraftpotentialets størrelse. Dette vil være i tilfælde, hvor tilladelsen dækker hele potentialet. Der kan også blive tale om royalty for den konkrete udnyttelse af potentialet. Her tænkes typisk på tilfælde, hvor rettighedshaveren kun har tilladelse til en del af potentialet. Der kan også være tale om royalty i forhold til virksomhedens omsætning eller overskud. Royalty kan også fastsættes ud fra en kombination af de nævnte principper.

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om at, royalty reguleres i forhold til bestemte indeks eller reguleres i forhold til udviklingen i prisen på en bestemt ressource eller råstof, eksempelvis olie.

I tilfælde af, at der fastsættes vilkår om betaling af royalty, skal dette være angivet i den konkrete tilladelse, således virksomheden kender vilkårene for betaling af royalty på forhånd. Naalakkersuisut kan ikke efter udstedelsen af tilladelse fastsætte vilkår om betaling af royalty.

Til stk. 5

Efter forslagetets stk. 5, kan Naalakkersuisut tillige fastsætte regler om, under hvilke omstændigheder en tilladelse fortabes eller kan tilbagekaldes. Bestemmelsen tilsigter at skabe hjemmel for fastsættelse af de nærmere vilkår om fortabelse og tilbagekaldelse af tilladelse til forundersøgelse eller tilladelse til udnyttelse. Vilklårene skal fremgå af den konkrete tilladelse for at kunne tilpasses den enkelte tilladelse og det konkrete projekt og de i øvrigt fastsatte vilkår herfor.

Naalakkersuisuts adgang til at fastsætte regler om vilklårene er ikke en adgang til at foretage ændringer i allerede meddelte tilladelser. Fastsætter Naalakkersuisut i medfør af § 9, stk. 5, nye regler om fortabelse og tilbagekaldelse, vil reglerne kun have virkning for fremtidige tilladelser.

Der vil f.eks. kunne fastsættes regler om, at tilladelsen tilbagekaldes såfremt:

- de i inatsisartutloven eller de i medfør heraf fastsatte bestemmelser, vilkår eller påbud ikke overholdes,

- der i en ansøgning om tilladelse er givet urigtige eller vildledende oplysninger, eller
- indehaveren af tilladelsen anmelder betalingsstandsning eller erklæres konkurs.

Naalakkersuisut kan desuden fastsætte regler om fortabelse af tilladelser, eksempelvis hvis der er givet en tilladelse til forundersøgelse, hvor indehaveren ikke reelt har gjort brug af tilladelsen og fortaget forundersøgelser aktiviteter.

Henset til de betydelige investeringer og vidtrækkende konsekvenser, der kan være forbundet med tilbagekaldelse og fortabelse, bør indehaver så vidt muligt meddeles påbud med frist om afhjælpning, før der sker tilbagekaldelse eller fortabelse.

Til § 10

Til stk. 1

Genforhandling af tilladelsen til udnyttelse bør ske i god tid, før tilladelsen udløber. § 10 fastsætter derfor, at forhandlinger mellem indehaver af tilladelse og Naalakkersuisut som udgangspunkt skal indledes halvvejs i tilladelsens forløb. Dog ikke tidligere end 10 år før perioden udløber.

Det beror på resultatet af forhandlingerne hvorvidt Naalakkersuisut ønsker at forlænge tilladelse til udnyttelse. Hvis Naalakkersuisut i medfør af § 12, stk. 1, vælger at vandkraftanlægget skal hjemfalde, skal forhandlingerne omhandle overdragelses vilkår m.v.

Bestemmelsen omkring forhandlinger om tiden efter udnyttelsesperioden, finder også anvendelse ved udløbet af en forlængelse. Dog kan resultatet af forhandlingerne her ikke blive en yderligere forlængelse.

Til stk. 2

Såfremt der træffes beslutning om forlængelse af tilladelse til udnyttelse, kan denne meddeles for op til maksimalt 20 år. Naalakkersuisut kan meddele tilladelse til udnyttelse for en kortere periode end 20 år. Tilladelsen kan ikke forlænges yderligere efter udløbet af de 20 år. Tilladelseshaver har ikke krav på, at Naalakkersuisut forlænger tilladelse til udnyttelse.

Beslutningen om forlængelse skal ske på baggrund af en forhandling mellem Naalakkersuisut og rettighedshaveren. Naalakkersuisut bør ved forhandlingen tilstræbe en forlængelse af tilladelsen, såfremt rettighedshaver løbende har foretaget investeringer og modernisering af vandkraftanlægget, og såfremt rettighedshaver forpligter sig til i fremtiden at foretage fornødne investeringer i vandkraftanlægget. En forlængelse kan evt. også gøres afhængig af, at der opnås enighed om at udvide vandkraftanlægget, herunder muligheder for og vilkår om levering af energi til det

offentlige transmissionsnet. Anvendes den af vandkraftanlægget producerede energi til industriel produktion, kan forhandlingerne om forlængelsen også indbefatte spørgsmålet om investeringer i den tilknyttede industrielle produktion. Forhandlingerne kan også angå aftaler om, at vandkraftanlægget og en evt. tilknyttet produktion i fremtiden vil blive drevet i overensstemmelse med anerkendte standarder.

Det kan i den oprindelige tilladelse til udnyttelse fastsættes mere præcist, hvad betingelserne indeholder og hvilke krav rettighedshaver skal opfylde. Såfremt rettighedshaver har opfyldt betingelserne, er udgangspunktet for forhandlingerne, at rettighedshaver tildeles en forlængelse.

Hvis forhandlingerne viser sig resultatløse, kan Naalakkersuisut beslutte at vandkraftanlægget skal hjemfalde.

Desuden kan der i forbindelse med forhandlingen om en forlængelse ske genforhandling af vilkår for royalty.

Med forslaget om, at tilladelse til udnyttelse kan forlænges med op til 20 år, er der lagt vægt på, at vandkraftanlægget i det hele må anses for fuldt afskrevet. Der er endvidere lagt vægt på behovet for at sikre politisk handlefrihed. De tidsmæssige vilkår er tillige gennemgået i afsnit 2.6 i de almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Har forhandlingerne om tiden efter udløb af tilladelse til udnyttelse ikke ført til et forhandlingsresultat, kan Naalakkersuisut træffe afgørelse om hjemfald af vandkraftanlægget ved udløb af tilladelse til udnyttelse.

Til § 11

Naalakkersuisut har ifølge bestemmelsen bemyndigelse til at indgå aftale med indehaveren af tilladelsen til udnyttelse om, at vandkraftanlægget skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre før udløbet af perioden for tilladelsen.

Aftale om hjemfald forud for udløb af perioden for tilladelse til udnyttelse kan kombineres med en samtidig aftale om, at indehaveren af tilladelse til udnyttelse efter hjemfald lejer vandkraftanlægget på nærmere aftalte vilkår, jf. § 14, mod f.eks. at foretage udbygning eller modernisering af vandkraftanlægget.

Til § 12

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer hjemfaldsretten. Hjemfaldsretten omfatter ud over vandkraftanlægget de af rettighedshaver ejede indretninger jf. § 8, stk. 3. Hjemfaldsretten er tillige behandlet i afsnit 2.8 i forslagets almindelige bemærkninger.

Såfremt infrastruktur, boliger, tekniske hjælpemidler og udstyr, der er opført eller anskaffet i tilknytning til vandkraftanlægget, ikke allerede er ejet af Grønlands Selvstyre, hjemfalder dette i henhold til bestemmelserne i denne inatsisartutlov. Infrastruktur omfatter f.eks. havnefaciliteter, veje og baneanlæg.

For så vidt angår boliger bemærkes, at hjemfaldsretten omfatter boliger, der tjener til den umiddelbare drift og servicering af vandkraftanlægget. Hjemfaldsretten omfatter ikke andre boliger, der f.eks. tjener som bolig for selskabets ledelse og administrativt personale.

Der består ikke nogen pligt for Naalakkersuisut til ved meddelelse eller ved udløb af udnyttelsestilladelse at træffe afgørelse om hjemfald til Grønlands Selvstyre af et vandkraftanlæg med tilhørende anlæg. Det kan f.eks. skyldes, at Naalakkersuisut vurderer, at vandkraftressourcen ikke længere skal anvendes til produktion af energi.

Naalakkersuisut kan til enhver tid frem til og med udløb af tilladelse til udnyttelse beslutte, at vandkraftanlægget og tilhørende indretninger skal hjemfalde til Grønlands Selvstyre. Hjemfald kan tidligst ske fra det øjeblik hvor tilladelsen til udnyttelse ophører, medmindre andet er aftalt mellem Naalakkersuisut og rettighedshaver jf. § 11.

I stedet for at træffe afgørelse om hjemfald kan Naalakkersuisut meddele ny udnyttelsestilladelse med op til 20 år, jf. bestemmelserne i § 10, stk. 2, om fornyet tilladelse. Efter udløbet af en forlængelse, hvor Naalakkersuisut har ladet vandkraftanlægget hjemfalde, kan Naalakkersuisut, som en del af udøvelsen af sin ejerbeføjelser over vandkraftanlægget, lade samme rettighedshaver overtage (købe) vandkraftanlægget og give tilladelse til udnyttelse, hvor det er i Naalakkersuisuts og rettighedshaverens interesse.

Der er ikke i nærværende lovforslag foretaget nogen ejendomsretlig regulering af Grønlands Selvstyres eventuelle salg af et hjemfaldet anlæg til tredjemand. Salg af et sådant anlæg følger de almindelige regler for Grønlands Selvstyres disponering over aktiver.

Køber vil skulle have tilladelse til udnyttelse i overensstemmelse med dette lovforslag ved fortsat udnyttelse af vandkraftressourcen til produktion af energi.

Salget vil bero på en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn. Heri kan blandt andet indgå salgsprisen og finansieringen heraf, udformningen af tilladelse til udnyttelse, herunder de nærmere vilkår, og mulighederne for fortsat rentabel og effektiv udnyttelse af vandkraftressourcen.

Naalakkersuisut kan i stedet for salg beslutte, at hjemfaldne værker skal udlejes efter § 14, eller beslutte at udnytte sin ejerbeføjelser på anden vis.

Naalakkersuisut er ikke efter nærværende forslag berettiget eller forpligtet til at give tidligere indehaver af tilladelse til udnyttelse og ejer af vandkraftanlægget særlige rettigheder i forbindelse med salg af et hjemfaldet vandkraftanlæg.

Til stk. 2

Efter stk. 2 skal en hjemfaldsret, der er fastlagt ved udstedelse af tilladelse, registreres af Naalakkersuisut ved Grønlands Landsret. Kreditorer med pant i aktiver omfattet af hjemfaldsretten, f.eks. en bolig i tilknytning til anlægget, vil skulle respektere hjemfald og Grønlands Selvstyres overtagelse af det pantsatte aktiv. Pantehæftelser og andre byrder kan af Grønlands Selvstyre forlanges afregistreret alene på grundlag af hjemfaldet, jf. § 13, uden at panthavere og andre rettighedshavere kan kræve sig kompenseret herfor.

Til stk. 3

I stk. 3 er det fastsat, at vandkraftanlægget og tilhørende indretninger som udgangspunkt skal være i fuld driftsmæssig stand ved hjemfald til Grønlands Hjemmestyre ved udløb af tilladelsen. Undtagelsen er, hvor det er åbenbart at et sådan vilkår vil være uforholdsmæssigt bebyrdende eksempelvis, hvor anlægget er ødelagt af brandskade og en genopførelse ikke vil give økonomisk mening for indehaveren.

Ved "fuld driftsmæssig stand" forstås, at anlægget skal kunne producere den projekterede mængde energi uden begrænsninger, såfremt vandkraftpotentialiet ikke er blevet mindre, og vandkraftanlægget i øvrigt fremstå uden væsentlige fejl og mangler med betydning for driften.

Til stk. 4

For at kunne sikre, at bestemmelsen i stk. 3 vil være opfyldt, er der i stk. 4 bestemmelser om Naalakkersuisuts fulde og uhindrede adgang til anlægget for at kunne sikre fortsat drift efter vandkraftanlæggets hjemfald.

Naalakkersuisut har ret til at få adgang til vandkraftanlægget og tilhørende indretninger for at forberede overtagelsen af anlægget samt for at sikre, at vandkraftanlægget og tilhørende indretninger er i driftsmæssig stand.

Naalakkersuisuts ret til adgang til vandkraftanlægget og tilhørende indretninger gælder i tre år frem mod den dato som Naalakkersuisut har meddelt som tidspunkt for hjemfald.

Ved ”uden væsentlig ulempe eller udgift for indehaveren af tilladelse til udnyttelse” menes, at Naalakkersuisut kun kan pålægge rettighedshaveren udgifter, som med rimelighed kan forlanges for, at vandkraftanlægget er i fuld driftsmæssig stand. Herudover skal adgangen til vandkraftanlægget så vidt muligt koordineres med rettighedshaveren, således at driften ikke forstyrres. Ligeledes bør en gennemgang, der kræver særlig bistand fra rettighedshaverens sagkyndige, så vidt som muligt koordineres med tidspunkter, hvor de særligt sagkyndige alligevel opholder sig på vandkraftanlægget. Endvidere kan evt. nødvendige dispositioner til forberedelse af overtagelsen foretages, dog uden at dette medfører væsentlige forstyrrelser af den daglige drift eller væsentlige omkostninger.

Til stk. 5

Såfremt Naalakkersuisut ikke ønsker at overtage vandkraftanlægget efter tilladelsens udløb, skal indehaver af udnyttelsestilladelse indstille virksomheden og foretage nedlukning af vandkraftanlægget i overensstemmelse med de af Naalakkersuisut fastsatte regler herom og vilkår fastsat i tilladelse til udnyttelse.

Gennemfører indehaver af tilladelse til udnyttelse ikke de fornødne foranstaltninger, kan disse gennemføres af Naalakkersuisut på indehaverens vegne og for dennes regning og risiko, jf. § 18, stk. 2.

Til § 13

Til stk. 1

Bestemmelsen indebærer, at Grønlands Selvstyre fra tidspunktet for hjemfaldet kan kræve de omtalte rettigheder afregistreret ved Grønlands Landsret, uden at rettighedshaveren kan kræve sig kompenseret herfor.

Bestemmelsen udgør et naturligt tillæg til hjemfaldsretten og sikrer, at Grønlands Selvstyre overtager et ubehæftet vandkraftanlæg efter § 12.

Til § 14

Efter hjemfald til Grønlands Selvstyre, jf. § 12, kan Naalakkersuisut udleje anlægget til hidtidig indehaver af tilladelse eller til anden side. Ved udleje vil der tillige skulle meddeles tilladelse til udnyttelse af vandkraftressourcen til produktion af energi. Tilladelsen meddeles inden for rammerne af nærværende forslag.

Lejeaftale vil skulle indgås for en nærmere fastsat periode. Lejeaftalen meddeles på vilkår svarende til de vilkår, der i øvrigt stilles ved meddelelse af tilladelse til udnyttelse. Ved udformning af lejeaftalen vil der kunne fastsættes en betaling for leje af vandkraftanlæg mens betaling for adgangen til at udnytte vandkraftressourcen skal fastlægges i den tilhørende tilladelse til udnyttelse.

Indehaver af tilladelse til udnyttelse kan ikke foretage udleje af vandkraftanlæg. Dette følger allerede af kravet om identitet mellem indehaver af tilladelse til udnyttelse og ejer af vandkraftanlægget.

Til § 15

Til stk. 1

Bestemmelsen præciserer, at ansøgning om tilladelse til forundersøgelse og ansøgning om tilladelse skal indgives til Naalakkersuisut.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 hjemler etablering af det såkaldte one door princip. Princippet og den forventede myndighedsbehandling er indgående behandlet i afsnit 2.3 i forslagets almindelige bemærkninger, hvortil der henvises.

Det er fundet hensigtsmæssigt positivt at regulere Naalakkersuisuts adgang til at etablere myndighedsbehandling på grundlag af one door princippet. Etablering af en sådan myndighedsbehandling skal ske på overordnet grundlag og sikre, at ansvars- og kompetencefordelingen mellem de involverede myndigheder er klar og ikke kan give anledning til misforståelser.

Bestemmelsen indebærer ikke ændringer i Formanden for Naalakkersuisuts almindelige adgang til at træffe afgørelse om ressortfordelingen.

I praksis vil det være det til hver tid værende ressortansvarlige departement for energi, der behandler de indkomne ansøgninger om tilladelse til forundersøgelse og om tilladelse til udnyttelse og således er den koordinerende myndighed. Dette gælder kun ansøgningen rettet konkret mod vandkraftressourcen. Er der f.eks. tale om ansøgning om tilladelse i forbindelse med et mineprojekt, vil det til hver tid værende ressortansvarlige direktorat/departement for råstoffer, foranlediget af one door princippet på råstofområdet, behandle ansøgningen, men indhente de fornødne tilladelser til forundersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcen hos det til hver tid gældende departement for energi, jf. § 4, stk. 2.

Til § 16

Meddelelse af tilladelse til forundersøgelse og særligt tilladelse til udnyttelse kan få indflydelse på den eller de berørte kommuners landområder og mulighederne for at drive jagt og fiskeri. Herudover besidder kommunerne lokal viden om de berørte landområder, som kan være af betydning for tilrettelæggelse af virksomhed i henhold til tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse.

Berørte kommuner skal derfor have lejlighed til at afgive udtalelse. Det samme gælder myndigheder, der ikke direkte skal give tilladelser, men kan have relevante interesser i det landområde, der kan blive påvirket af tilladelser til forundersøgelse eller udnyttelse. Høring efter § 16 skal ske, hvor Naalakkersuisut træffer afgørelse om en forlængelse af en tilladelse til udnyttelse. Desuden skal der ske høring i de situationer, hvor Naalakkersuisut træffer dispositioner over hjemfaldne vandkraftanlæg, der kræver, at Naalakkersuisut meddeler tilladelse til udnyttelse. Naalakkersuisut skal således foretage høring ved eksempelvis salg eller udlejning af vandkraftanlæg.

Naalakkersuisut skal meddele frist på mindst 4 uger for afgivelse af udtalelse. Afgiver den eller de berørte kommuner og myndigheder ikke udtalelse inden fristens udløb, kan Naalakkersuisut meddele tilladelse uden at afvente en udtalelse.

Til § 17

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer oplysningspligten for ansøgere om tilladelse såvel som indehavere af tilladelse.

Til stk. 2

Efter stk. 2 kan Naalakkersuisut fastsætte regler om hvilke oplysninger, der skal meddeles, i hvilken form og indenfor hvilke frister. Der kan fastsættes regler, der forpligter ansøger til at fremsende fornøden dokumentation, der sandsynliggør, at ansøger vil kunne gennemføre virksomhed i henhold til den ansøgte tilladelse.

Naalakkersuisut kan endvidere fastsætte regler om, at de meddelte oplysninger af hensyn til ansøgers eller rettighedsindehavers forretningsmæssige forhold ikke skal anses for omfattet af regler om aktindsigt, herunder reglerne herom i landstingslov om offentlighed i forvaltningen og landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning.

Efter landstingslov om offentlighed kan Naalakkersuisut ikke uden særlig hjemmel give tilsagn om, at afgivne oplysninger vil blive holdt fortrolige (diskretionstilsagn). § 17, stk. 2 har til hensigt at give Naalakkersuisut hjemmel til, at der i aftaler og tilladelser kan gives tilsagn om, at de oplysninger, der meddeles til Naalakkersuisut, vil blive holdt fortrolige. Baggrunden for forslaget er, at det er væsentligt, at Naalakkersuisut har et godt oplysningsgrundlag for myndighedsbehandlingen. Der er derfor i forslaget lagt vægt på, at Naalakkersuisut kan indhente en række væsentlige og fortrolige oplysninger fra ansøgere. Såfremt Naalakkersuisut ikke kan give et diskretionstilsagn, vil dette virke som en hindring for Naalakkersuisuts mulighed for at indhente oplysninger.

Naalakkersuisut vil i forbindelse med myndighedsbehandlingen af en ansøgning ofte benytte eksterne konsulenter med særlig viden. Ligeledes kan det tænkes, at der vil blive udvekslet oplysninger med Selvstyreejede virksomheder, der har en rådgivende funktion. Efter offentlighedsloven er myndighedens interne dokumenter i vid udstrækning undtaget fra aktindsigt. Dokumenter der udveksles med eksterne konsulenter under sagsbehandlingen, mister deres karakter af interne dokumenter, selvom konsulenterne modtager dokumenterne, som et led i sagsbehandlingen. Derfor vil der i større omfang kunne søges om aktindsigt i dokumenterne. Den forslåede bestemmelse tænkes derfor desuden anvendt således, at de dokumenter, der udveksles med eksterne konsulenter under sagsbehandlingen, ikke vil miste deres karakter af interne dokumenter.

Til § 18

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer Naalakkersuisuts tilsyn med rettighedshaveres virksomhed i henhold til tilladelse efter inatsisartutloven og regler fastsat i medfør heraf og om beføjelserne i forbindelse hermed.

Andre myndigheder skal føre tilsyn efter de regler der ligger til grund herfor, som eksempel kan nævnes kommunalbestyrelsernes tilsyn efter landstingsforordning om beskyttelse af miljøet.

Hensigten med bestemmelsen er at sikre, at indehaver af tilladelse handler i overensstemmelse med de regler og vilkår, der gælder for den pågældende tilladelse.

At tilsynsmyndigheden har adgang til at foretage tilsyn uden retskendelse og mod behørig legitimation, er begrundet i kontrollensyn og omfatter såvel teknisk som administrativ kontrol.

Tilsynet kan ske uanmeldt, men kan også foregå som fast rutinemæssig kontrol.

Til stk. 2

Såfremt indehaveren af en tilladelse ikke efterkommer et af Naalakkersuisut udstedt påbud, kan Naalakkersuisut lade påbuddet gennemføre på indehaverens regning og risiko.

Det følger af ”god forvaltningsskik”, at forinden Naalakkersuisut lader påbuddet gennemføre for indehaverens regning og risiko bør:

- indehaveren have fået en frist for at efterkomme påbuddet og denne frist skal være overskredet, samt

- indehaveren være gjort bekendt med, at såfremt påbuddet ikke efterkommes, vil myndighederne foranledige de nødvendige foranstaltninger på indehaverens regning og risiko.

Endvidere følger det af proportionalitetsprincippet, at et indgreb skal stå i et rimeligt forhold til det, der opnås derved. Dette proportionalitetsprincip gælder såvel den praktiske udførelse af selvhjælpshandlingen som de økonomiske konsekvenser.

Til § 19

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger, at tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse skal registreres af Naalakkersuisut ved Grønlands Landsret.

Til stk. 2

Bestemmelsen angiver, at enhver overdragelse af en tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse skal godkendes af Naalakkersuisut.

Det forventes, at sådanne overdragelser af tilladelser ikke vil være en usædvanlig disposition, og at det vil kunne indgå som et naturligt led i udviklingen fra indledende undersøgelser til en eventuel udnyttelse. Baggrunden for sådanne overdragelser vil formentlig være finansieringsmæssige forhold.

En overdragelse vil kunne foreligge enten som en direkte overdragelse, hvor selve tilladelsen overdrages fra en rettighedshaver til en ny rettighedshaver, eller som en indirekte overdragelse, hvor selve tilladelsen ikke overdrages, men hvor rettighedshaveren selv er genstand for en overdragelse, f.eks. ved virksomhedsopkøb.

Ifølge § 9, stk. 1, har Naalakkersuisut allerede ved tilladelse mulighed for at fastsætte regler for vilkår i forbindelse med eventuel overdragelse af tilladelse til udnyttelse.

Bestemmelsen indebærer ikke, at vilkårene i parternes indbyrdes aftale om overdragelse skal godkendes af myndighederne.

Til stk. 3

Stk. 3 angiver, at en tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse ikke vil kunne gøres til genstand for belåning og er undtaget fra enhver form for kreditorforfølgning. Der kan f.eks. ikke gøres udlæg i tilladelsen, og tilladelsen vil heller ikke kunne overtages af et konkursbo. Bestemmelsen er nødvendig for at undgå, at der som rettighedshaver kan komme parter, som ikke opfylder bestemmelserne i § 8 eller som i øvrigt ikke ville blive godkendt af Naalakkersuisut.

Til § 20

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at indehaver af en tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse er erstatningsansvarlig for skader, der forvoldes ved virksomhed omfattet af tilladelsen efter de almindelige erstatningsregler. Der er således ikke fastsat et objektivi erstatningsansvar for denne form for virksomhed, medmindre dette foreskrives ved anden lovgivning.

Til stk. 2

Stk. 2 angiver, at der i en tilladelse kan fastsættes vilkår om, at rettighedshaverens erstatningsansvar skal være omfattet af forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse. Det sidstnævnte kan f.eks. være en bankgaranti stillet på vilkår godkendt af Naalakkersuisut. Bestemmelsen giver også mulighed for, at der kan fastsættes vilkår om en kombination af forsikring og anden sikkerhedsstillelse. Krav om forsikringsdækning for ansvar efter anden lovgivning, f.eks. lovgivning om arbejdsskader, vil skulle overholdes uden hensyn til bestemmelsen i stk. 2. Bestemmelsen giver yderligere mulighed for, at der kan fastsættes vilkår om at rettighedshaver skal forsikre sig i et videre omfang end det følger af erstatningsrettens regler. Bestemmelsen giver desuden mulighed for, at der i en tilladelse kan fastsættes vilkår om, at rettighedshavers opfyldelse af bestemte vilkår i tilladelsen skal være dækket af en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse.

Til § 21

Bestemmelsen forpligter og berettiger indehaver af tilladelse til at etablere adgangsbegrænsninger, hegn og lignende i et sådant omfang, at uvedkommende ikke kan få adgang til vandkraftanlægget og det tilhørende område. Hensigten er at indehaver af tilladelse kan afspærre områder, der kan udgøre en risiko for personer eller hvor der ikke bør være adgang for offentligheden. Efter bestemmelsen kan der f.eks. opsættes vejboomme, foretages indhegning af landområder, dæmningsanlæg og kanaler.

I forbindelse med, at myndighedsbehandlingen foregår efter det såkaldte one door princip, jf. § 15, stk. 2, vil disse forhold være afklaret inden afgivelse af tilladelse, idet alle former for adgangsbegrænsning skal fremgå af arealtildeling.

Ved etablering af adgangsbegrænsninger kan der samtidig gøres indgreb i den almindelige adgang til færdsel, herunder jagt i landområder omfattet af tilladelse til udnyttelse.

Til § 22

Det følger af grundlovens § 73, stk. 1, at der er tre ekspropriationsbetingelser. For det første skal ekspropriationen være krævet af almenvellet. For det andet skal der være lovgrundlag for ekspropriationen. For det tredje skal der betales fuldstændig erstatning.

Definitionen af ”almenvellet” skal ske i overensstemmelse med den forfatningsmæssige definition af almenvellet.

Bestemmelsen i § 22 har til hensigt at tilvejebringe hjemmel til at foretage ekspropriation i forbindelse med virksomhed, der udføres inden for rammerne af tilladelser, som er meddelt i henhold til denne inatsisartutlov.

Bestemmelsen i grundloven er direkte anvendelig. Det betyder, at domstolene kan tilkende rettighedsindehaveren erstatning direkte på grundlag af grundlovens bestemmelser om at ekspropriation kun kan ske med fuldstændig erstatning.

Ekspropriationen skal ske efter reglerne i landstingslov om ekspropriation, herunder reglerne i lov for Grønland om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.

Til § 23

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer alene det kriminalretlige ansvar. Det beror på lovforslagets bestemmelser og regler fastsat i medfør heraf, om f.eks. tilsidesættelse af vilkår vil kunne begrunde tilbagekaldelse og bortfald af en allerede meddelt tilladelse efter inatsisartutloven.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 fastsætter, at hvis overtrædelsen er begået af en virksomhed, som helt eller delvist ejes af staten, Grønlands Selvstyre, en kommune eller et kommunalt fællesskab, et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden som sådant ansvar. Tilsvarende gælder hvis overtrædelsen er begået af Grønlands Selvstyre, en kommune eller et kommunalt fællesskab.

Til stk. 3

Bestemmelsen i stk. 3 fastsætter hjemmel til, at der i forskrifter udstedt i medfør af inatsisartutloven kan fastsættes kriminalretlige foranstaltninger, herunder bøder og konfiskation mod fysiske personer.

Til stk. 4

Bestemmelsen i stk. 4 fastsætter hjemmel til, i forskrifter udstedt i medfør af inatsisartutloven kan fastsættes kriminalretlige foranstaltninger, herunder bøde og konfiskation mod virksomheder, uanset ejerforhold eller selskabsformer, Grønlands Selvstyre, kommuner eller kommunale selskaber.

Til stk. 5

Stk. 5 sikre at, inddrivelse af bøder sker til fordel for landskassen og ikke til fordel for statskassen, som forudsat i kriminalloven.

Til § 24

I forbindelse med konfiskation skal opmærksomheden specielt rettes mod kriminallovens bestemmelser om konfiskation (§ 116, stk. 3), hvorefter genstande, der er af væsentlig betydning for lovovertræders udførelse af lovligt erhverv, ikke må konfiskeres, medmindre ganske særlige omstændigheder taler herfor.

1. januar 2010 vil den af Folketinget vedtagne lov nr. 306 af 30. april 2008 om kriminallov for Grønland træde i kraft. Herefter vil det være reglerne i kapitel 37, der behandler spørgsmålet om konfiskation.

Såfremt der ikke kan ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmålingen af bøde. Bødens størrelse bør eksempelvis fastsættes således, at der ikke spekuleres i, at overtrædelser kan betale sig økonomisk.

Til stk. 2.

Bestemmelsen sikrer, at konfiskation sker til fordel for landskassen og ikke til fordel for statskassen, som forudsat i kriminalloven.

Til § 25

Til stk. 1

Det foreslås, at inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2010.

Til stk. 2

Tilladelser vedrørende udnyttelse af vandkraftressourcer omfattet af inatsisartutloven, som er meddelt ved inatsisartutlovens ikrafttræden, forbliver i kraft for den meddelte periode.

Der er hidtil givet fire tilladelser til udnyttelse af vandkraft til produktion af energi.

Det drejer sig om Nuuk, (Buksefjorden). Tilladelsen er i sin tid meddelt i henhold til lov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland. Værket blev taget i brug i 1993.

De følgende tilladelser er givet i henhold til landstingslov om energiforsyning: Tasiilaq, som er taget i brug i 2005, Qaqortoq-Narsaq (Qorlortorsuaq), som er taget i brug i 2008 og

Sisimiut, som forventes taget i brug i 2010.